

STATUTY GENERALNE

ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
KONWENTUALNYCH
ŚWIĘTEGO OJCA FRANCISZKA

STATUTY GENERALNE

**ZAKONU BRACI MNIEJSZYCH
KONWENTUALNYCH
ŚWIĘTEGO OJCA FRANCISZKA**

**Wydane z polecenia Najprzewielebniejszego
Brata Marco Tasca
119 Ministra generalnego
po Serafickim Patriarsze**

RZYM
Klasztor Świętych Dwunastu Apostołów
2009

Wydano staraniem
Konferencji Ministrów prowincjalnych i Kustoszów
Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych Europy Wschodniej

Tłumaczenie:

O. Wojciech Zmarz OFMConv. (1987)
O. Robert M. Leżohupski OFMConv. (2001; 2009)
O. Ryszard Wróbel OFMConv. (2009)

Redakcja:

O. Robert M. Leżohupski OFMConv.

Korekta:

Monika Turała
O. Robert M. Leżohupski OFMConv.

ISBN 978-83-7485-117-6

WYDAWNICTWO OO. FRANCISZKANÓW
 „Bratni Zew” spółka z o.o.
ul. Grodzka 54, 31-044 Kraków
tel. 12 428 32 40, fax 12 428 32 41
www.bratnizew.pl

L. dz. 1/2009

„Każdy Instytut znów staje dziś przed koniecznością *przemyslenia na nowo Reguły*, ponieważ w niej i w Konstytucjach zawarty jest program naśladowania Chrystusa, ukształtowany przez określony charyzmat, którego autentyczność została potwierdzona przez Kościół”.

(Jan Paweł II, *Vita Consecrata*, 37)

BRAT MARCO TASCA

119 Minister generalny
Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych
po Serafickim Patriarsze

Najdrożsi Bracia w Panu!

W latach po Soborze Watykańskim II, ponaglony pilnym wezwaniem powrotu do źródeł własnego charyzmatu, nasz Zakon wykonał znaczący wysiłek odnowy. Owocem owej długotrwałej pracy, w którą zaangażowały się różne Kapituły generalne, stały się Konstytucje i Statuty generalne promulgowane przez Ministra generalnego brata Lanfranco Serriniego dnia 4 października 1984 roku.

Podczas gdy Konstytucje stanowią „kodeks fundamentalny” Zakonu i jako takie mogą być zmienione tylko za zgodą kompetentnej władzy Kościoła, Statuty Generalne zawierają normy wewnętrzne Zakonu, które są formułowane przez Kapituły generalne i które można modyfikować zgodnie z wymogami czasów. To właśnie zdecydowało

o tym, że w Statutach generalnych od 1984 roku aż do dziś naniesiono szereg poprawek i uwspółcześnień, zwłaszcza na nadzwyczajnej Kapitułce generalnej w 1992 roku w Meksyku i na zwyczajnych Kapitułkach generalnych w 1995, 2001 i 2007 roku.

Wprowadzenie do tekstu owych modyfikacji oraz nowych artykułów zrodziło konieczność ponownego usystematyzowania Statutów i zmiany numeracji artykułów, których liczba ze 159 w Statutach generalnych z 1984 roku wzrosła obecnie do 188. Umieszczone w dodatku zestawienie synoptyczne trzech numeracji pozwala z łatwością odnaleźć odnośne cytacje w dokumentach poprzedzających aktualne Statuty generalne.

Przeto obecnie, na mocy mego urzędu **ogłaszam odnowiony tekst Statutów generalnych Zakonu, które otrzymują moc prawną począwszy od dzisiaj, to jest od 25 stycznia 2009 roku, i pozwalam na ich publikację.**

Edycja typiczna Statutów, na podstawie której powinny powstać tłumaczenia na różne języki, jest w języku włoskim, ze względu na niektóre wprowadzone zmiany które zostały zaaprobowane na Kapitułkach generalnych w języku włoskim.

Ogłaszając obecnie ową edycję Statutów generalnych, zachęcam Was, Bracia najmilsi, byście je przyjęli – razem z Konstytucjami – nie tylko jako instrument prawny, ale jako pomoc dla odnowy życia. Zostaliśmy wezwani do świętości. Odpowiedź na to wezwanie dla nas, braci mniejszych konwentualnych, ukonkretnia się w wierze w Ewangelię przeżywaną w duchu wiary i charyzmatu św. Franciszka (Reguła), odczytywaną dziś poprzez nasze własne prawodawstwo (Konstytucje i Statuty generalne).

Niech w tej wędrówce do świętości pomoże nam Niepokalana Dziewica – wzór życia konsekrowanego, serafiki Ojciec Święty Franciszek i wszyscy nasi święci.

W Rzymie, u Świętych Dwunastu Apostołów,
dnia 25 stycznia 2009 roku,

BR. MARCO TASCA
Minister generalny

BR. VINCENZO MARCOLI
Sekretarz generalny

ROZDZIAŁ I

NAZWA I USTRÓJ ZAKONU

1 – Zakon nasz w aktach urzędowych i oficjalnych powinien zawsze używać nazwy *Zakon Braci Mniejszych Konwentualnych (OFMConv.)*, a jego członkowie *Bracia Mniejsi Konwentualni*; natomiast w innych sytuacjach można używać nazw miejscowych, takich jak *Minoriten, Franciszkanie, Greyfriars, Cordeliers*, itp. (K 1).

2 – Prowincji nie można zakładać, dopóki nie ma przynajmniej pięciu klasztorów i czterdziestu braci profesów solemnych, tak aby można było umożliwić nie tylko sprawowanie rządów i działalność apostolską, lecz również formację młodzieży oraz opiekę nad braćmi w podeszłym wieku i chorymi (K 28, §§ 1–2).

3 – §1. Prowincja będąca jedyną w danym kraju lub taka, która z powodów kulturowych, geograficznych lub językowych nie może być przyłączona do innych, przestaje być Prowincją, gdy liczba braci spadnie poniżej dwudziestu pięciu lub liczba klasztorów poniżej trzech.

§2. Prowincja, która może się przyłączyć do innej w tym samym kraju lub, o ile to możliwe, również w innych krajach, przestaje być Prowincją, kiedy liczba braci spadnie poniżej trzydziestu lub liczba klasztorów poniżej czterech.

§3. Zniesienie Prowincji przysługuje Kapitułom generalnym.

4 – § 1. Delegatura generalna zostaje utworzona przez Ministra generalnego za zgodą jego Rady. Tworzą ją przynajmniej dwa klasztory i sześciu braci po ślubach wieczystych.

§ 2. Delegat generalny jest mianowany przez Ministra generalnego za zgodą jego Rady po wysłuchaniu braci z Delegatury. Będzie on wspomagany przez dwóch lub trzech doradców przez siebie zaproponowanych, wybranych na zebraniu Delegatury i potwierdzonych przez Ministra generalnego.

§ 3. Delegat generalny posiada władzę i obowiązki, jakie zostały mu przydzielone w dekrete nominacyjnym. W sposób szczególny powierzono mu władzę wizytowania wspólnot, wystawiania obediencji i zatwierdzania wydatków do wysokości ustalonej przez Ministra generalnego z jego Radą.

§ 4. Delegat generalny jest uczestnikiem Kapituły generalnej pod warunkiem, że Delegatura przekroczy liczbę dziesięciu braci po ślubach wieczystych. Jest prawnym uczestnikiem zebrań Konferencji własnego obszaru.

5 – § 1. Z chwilą podniesienia Kustodii do rzędu Prowincji zaczyna się czas kapitulny. W ciągu trzech użytecznych miesięcy należy zwołać i odbyć pierwszą Kapitułę prowincjalną. Przed odprawieniem Kapituły rządy sprawują dotychczasowi przełożeni.

§ 2. Datą kanonicznego założenia Prowincji jest dzień, w którym Kapituła generalna powzięła uchwałę o jej utworzeniu.

6 – § 1. Kustodia prowincjalna powinna posiadać wyraźnie sformułowane cele dla swojego życia i dla swojej misji. Te cele muszą być zatwierdzone przez Kapitułę pro-

wincjalną. Zarówno Minister prowincjalny, jak i Kustosz prowincjalny winni na każdą Kapitułę prowincjalną przygotować sprawozdanie ze swoją oceną misji i życia Kustodii w świetle celów poprzednio zatwierdzonych przez Kapitułę prowincjalną.

W sposób analogiczny należy postępować w przypadku Kustodii generalnej.

§2. Każda Kustodia jest z natury stadium przejściowym zmierzającym ku przekształceniu się w Prowincję, dlatego należy przedstawić program pozwalający na osiągnięcie tego celu.

7 – Do założenia Kustodii prowincjalnej są potrzebne, prócz pozwolenia Ministra generalnego wydanego za zgodą jego Rady, przynajmniej trzy klasztory kanonicznie erygowane i przynajmniej dziewięciu braci profesów solemnych, aby Kustodia, według roztropnego zdania Kapituły prowincjalnej, była zdolna do prowadzenia braterskiego i samodzielnego życia. Dekret erekcyjny sporządza i podpisuje Minister prowincjalny (K 28, §§ 1–3).

8 – Gdyby po upływie dostatecznej liczby lat, według zdania odnośnych władz generalnych lub prowincjalnych ujawniła się niezdolność Kustodii do osiągnięcia przewidzianego celu z ryzykiem skazania się na szkodliwą niestabilność, zadaniem wyższych władz jest znieść samą Kustodię i poddać ją pod swoją bezpośrednią zaopieczność.

9 – Kustodia prowincjalna, założona zgodnie z przepisami Konstytucji, jest osobą prawną. Kustosz prowincjalny sprawuje w niej władzę zastępczą, zgodnie z postanowieniami Konstytucji i Statutów prowincjalnych.

10 – § 1. Delegatura prowincjalna jest strukturą Prowincji o charakterze przejściowym złożoną przynajmniej z dwóch klasztorów odległych od własnej Prowincji, leżących w tym samym obszarze geograficznym, w których przebywa przynajmniej po trzech braci.

§ 2.

- a) Do kompetencji Ministra prowincjalnego i jego Rady, po uzyskaniu zgody Ministra generalnego, należy erygowanie *Delegatury prowincjalnej*.
- b) Do *Delegatury prowincjalnej* jest wyznaczony jeden z braci, jako odpowiedzialny *Delegat Ministra prowincjalnego*, wspomagany przez dwóch Asystentów.
- c) *Delegat prowincjale* jest mianowany na okres czterech lat przez Ministra prowincjalnego i jego Radę.
- d) Dwaj Asystenci pełnią swoją funkcję przez cztery lata i są wybierani przez braci rezydujących w Delegaturze, zgromadzonych na spotkaniu wyborczym.
- e) Uprawnienia *Delegata prowincjale*, który nie jest przełożonym wyższym, zostają określone w dekrete nominacyjnym (i w prawie szczegółowym).

§ 3. *Delegat prowincjale* uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitułach generalnych, pod warunkiem, że Delegatura prowincjalna istnieje formalnie przez przynajmniej dziesięć lat i przynależy do niej przynajmniej dziesięciu braci.

§ 4. *Delegat prowincjale*, jeśli nie jest wybranym członkiem Kapituły prowincjalnej, uczestniczy w niej jako „słuchacz”.

11 – Każda Prowincja, w miarę swych możliwości, powinna mieć swojego brata w Kustodii Generalnej Świętego Konwentu Asyckiego, stosownie do potrzeb tejże Kustodii. Prowincje włoskie, które liczą więcej niż stu braci, skierują do tejże Kustodii drugiego brata na każde sto braci (K 26, § 2).

12 – § 1. Przed założeniem klasztoru do Ministra generalnego należy przesłać następujące dokumenty i informacje:

- a) pisemne pozwolenie Ordynariusza miejsca;
- b) wniosek Kapituły prowincjalnej albo, zależnie od sytuacji, pozwolenie Ministra prowincjalnego wydane za zgodą jego Rady;
- c) uzasadnienie projektu założenia klasztoru, z krótkim opisem miejsca i działalności, jaką bracia zamierzają tam prowadzić;

§ 2. Za datę kanonicznego założenia domu uważa się dzień zapisany w dekrete erekcyjnym, wydanym przez Ministra prowincjalnego.

13 – § 1. W każdym klasztorze powinno mieszkać przynajmniej trzech braci, by życie klasztorne mogło się naprawdę rozwijać. Dlatego nie należy zakładać klasztoru, dopóki nie ma uzasadnionej pewności, iż trzech braci znajdzie w nim warunki do życia i pracy.

§ 2. Sytuacja klasztoru, w którym mieszka mniej niż trzech braci, zostanie oceniona i rozstrzygnięta jak najszybciej przez Ministra prowincjalnego.

14 – Jeżeli Kapituła prowincjalna lub Minister prowincjalny ze swoją Radą uznają za stosowne, można otworzyć dom filialny, który nie jest jednak domem erygowanym kanonicznie. Przełożony domu filialnego jest delegatem

Gwardiana domu głównego, członkowie domu filialnego uczestniczą w Kapitule klasztornej, do której, podobnie jak wszyscy bracia wspólnoty, się odnoszą i wobec której się rozliczają.

15 – Dom filialny, który się nie znajduje w pobliżu klasztoru, a zatem nie pozwalałby na uczestnictwo w życiu braterskim, nie powinien zostać otwarty.

16 – Jeżeli w już istniejącym domu filialnym nie ma uczestnictwa w życiu braterskim, wówczas sytuację powinien ocenić i rozstrzygnąć Minister prowincjalny wraz ze swoją Radą w okresie swojej kadencji.

17 – Podporządkowanie, czyli połączenie domu zakonnego, który już został kanonicznie erygowany – bez jego zniesienia – z innym domem na sposób domu filialnego, należy do kompetencji Ministra Generalnego za zgodą jego Rady.

18 – § 1. Odstąpienie klasztoru innej Prowincji odbywa się za zgodą przekazującej Kapituły prowincjalnej oraz za zgodą Ministra generalnego i jego Rady, na podstawie obustronnej umowy zawartej pomiędzy zainteresowanymi Ministrami prowincjalnymi za zgodą odnośnej Rady i po wysłuchaniu opinii Ordynariusza miejsca w tym, co dotyczy zewnętrznej działalności.

§ 2. Odstąpienie klasztoru pod bezpośrednią jurysdykcję Ministra generalnego odbywa się za zgodą przekazującej Kapituły prowincjalnej z akceptacją Ministra generalnego, za zgodą jego Rady, i po wysłuchaniu opinii Ordynariusza miejsca w tym, co dotyczy zewnętrznej działalności.

ROZDZIAŁ II

FORMACJA BRACI

19 – § 1. Po złożeniu profesji nowi profesii wraz z tym, który ją przyjął i z dwoma świadkami podpisują akt profesji w *Księżde profesji*.

§ 2. Przełożony nowego profesia solemnego zawiadomi o złożeniu profesji proboszcza parafii, w której profes został ochrzczony, a także, jeżeli profes przebywa poza własną Prowincją, jego Przełożonego wyższego.

20 – Dobra formacja duchowa wymaga stosowania odpowiednich środków, takich jak rekolekcje i rozmowy; szczególną rolę pełni w niej ojciec duchowny.

21 – Do zmiany rozporządzenia majątkiem po złożeniu ślubów uroczystych, jeśli nikomu nie przysługują prawa nabyte, oraz do rozporządzenia majątkiem nabytym w spadku lub z innego tytułu po profesji uroczystej, albo dobrami, których brat się nie zrzekł przed profesją, potrzebne jest pozwolenie przełożonego wyższego i, zależnie od sytuacji, zgoda jego Rady.

22 – § 1. Ze względu na powszechność Kościoła i naszego Zakonu, bracia klerycy powinni zdobyć odpowiednią znajomość języka łacińskiego.

§ 2. Wszyscy bracia w okresie formacji początkowej nauczą się przynajmniej jednego z języków oficjalnych Zakonu, poza własnym.

23 – § 1. Bracia profesii solemni odbywający studia w wyższych seminariach będą brać udział w Kapitulie klasztornej, chyba że Statuty prowincjalne, dla ważnej przyczyny, postanawiają co innego.

§ 2. W klasztorach, w których bracia odbywają formację zakonną pod opieką mistrza lub przygotowują się do kapłaństwa, będą się często odbywać spotkania na wzór Kapituły klasztornej według wskazań określonych w *Ratio Institutionis*, aby bracia ci mogli korzystać z wychowawczego charakteru tych spotkań i należycie się przygotować do świadomego udziału w Kapitulie klasztornej.

24 – Normalnie każdy zakonnik powołany do kapłaństwa powinien zdobyć tytuł akademicki w zakresie wyższych studiów teologicznych.

25 – W okresie formacji należy dostrzec tych zakonników, którzy nadają się do pracy formacyjnej, animacyjnej, nauczycielskiej lub naukowej.

26 – § 1. Bracia, którzy nie zamierzają przyjąć święceń, powinni przynajmniej przez trzy lata po nowicjacie kontynuować specjalną formację ludzką, duchową i franciszkańską w domach do tego przeznaczonych oraz na stosownych kursach zdobywać odpowiednią wiedzę teologiczną i kształtować w sobie kulturę teologiczną.

§ 2. Przez następne lata aż do profesji wieczystej ci sami bracia powinni kontynuować odpowiednie szkolenie w domach do tego celu przystosowanych (K 58, § 2).

27 – § 1. Przez pięć pierwszych lat po święceniach kapłańskich i po profesji wieczystej młodzi kapłani i bracia

neoprofesi wieczyści powinni uczestniczyć w corocznym tygodniu formacji stałej.

§ 2. Należy następnie przewidzieć okres formacyjny, który trwałby 3–4 tygodnie – jego częstotliwość i program powinno się określić w prowincjalnym dyrektorium formacji – i który miałby na celu pomóc zakonnikowi w odkrywaniu nowości i świeżości własnego powołania.

28 – Powinno się zachęcać braci do uczestnictwa w kursach formacji stałej, które odbywają się w Asyżu i są organizowane przez różne Konferencje, tak aby Prowincje wysyłały na nie wystarczającą liczbę uczestników.

29 – Aby stały diakon mógł być dopuszczony do święceń kapłańskich, powinien oprócz niezbędnej ogólnej dojrzałości, ukończyć we właściwym czasie szkołę państwową, uprawniającą do podjęcia studiów uniwersyteckich, a także uzyskać świadectwo maturalne lub równoznaczny dyplom oraz odbyć regularny kurs filozoficzno-teologiczny w seminarium lub innym odpowiednim zakładzie formacyjnym (K 66, § 2).

30 – § 1. Minister generalny ze swoją Radą mianuje Sekretarza generalnego do spraw formacji w Zakonie. Wspomagany przez międzynarodową Komisję do spraw formacji, ma on za zadanie popierać formację w Zakonie i weryfikować zaangażowanie, struktury i programy formacyjne.

§ 2. Sekretarz generalny do spraw formacji w Zakonie uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitulie generalnej.

ROZDZIAŁ III

ŻYCIE MODLITWY

31 – § 1. Tak zwane domy modlitwy bardzo odpowiadają potrzebom naszych czasów i głębokim pragnieniom naszych braci.

§ 2. Domy te można zakładać dla kilku Prowincji lub dla całego Zakonu.

§ 3. W domach modlitwy należy umieszczać taką wspólnotę zakonną, która będzie tworzyć ośrodek duchowości franciszkańskiej i, zależnie od miejscowych potrzeb, będzie otwarta również dla ludzi świeckich.

§ 4. Przy zakładaniu takich domów należy dokładnie ustalić to, co dotyczy ich celu, spraw ekonomicznych i przystosowania ich współpracy z innymi klasztorami.

ROZDZIAŁ IV

ŻYCIE RODZINNE BRACI

TYTUŁ I

ŻYCIE BRATERSKIE WE WSPÓLNOCI

32 – Każda wspólnota powinna zapewnić niezbędne warunki do:

- a) modlitwy wspólnotowej i osobistej;
- b) życia braterskiego;
- c) Kapituł klasztornych.

Ponadto każda wspólnota, na ile to jest możliwe, powinna się troszczyć o duszpasterstwo młodzieży i o animację powołaniową.

33 – Rola Gwardiana jako animatora wspólnoty jest decydująca dla życia poszczególnych braci i braterstwa jako takiego. Dlatego też każdy Gwardian powinien:

- a) przekazywać braciom wartości życia franciszkańskiego;
- b) ułatwiać podejmowanie współodpowiedzialności w życiu braterskim;
- c) umiejętnie podejmować należne decyzje;
- d) czuć się współodpowiedzialnym za duchowe życie współbraci;
- e) umieć personalizować relacje ze współbraćmi.

34 – Nie należy przyjmować zadań, które uniemożliwiają urzeczywistnienie prawa każdego brata do życia we wspólnocie.

TYTUŁ II KAPITUŁA KLASZTORNA

35 – Bracia będą się zbierać w ustalonym czasie na Kapitułę klasztorną:

- a) by dać dowód bratniej miłości i by ją umacniać oraz z zaufaniem wyjawiać swe potrzeby, pragnienia i zamierzone poczynania, a także by podejmować decyzje co do wszelkich pomocy duchowych i materialnych dla dobra wspólnoty i poszczególnych braci;
- b) by przyczyniać się do rozwoju życia duchowego poszczególnych braci i całej braterskiej wspólnoty przez czytania duchowne, rozważania i oraz przez zatwierdzone obrzędy pokutne, sprzyjające ciągłej odnowie życia;
- c) by czynnie i w sposób zaangażowany omawiać i rozwiązywać sprawy dotyczące sprawnej organizacji całego życia bratniej wspólnoty.

36 – § 1. Przed Kapitułą klasztorną Gwardian sporządzi i w miejscu publicznym wcześniej wywiesi wykaz spraw, które będą rozpatrywane na Kapitułe.

§ 2. Bracia niech również chętnie zgłaszają swe wnioski, w miarę możliwości na piśmie, by Gwardian mógł je umieścić w wykazie.

37 – § 1. Kapitułę odprawia się według specjalnego *regulaminu*.

§ 2. W tej części Kapituły klasztornej, która służy pogłębianiu miłości bratniej i życia duchowego, która nie wymaga podejmowania żadnych formalności prawnych, za zgodą Kapituły mogą uczestniczyć profesji o ślubach prostych.

38 – § 1. Gwardian będzie się starał zwoływać Kapitułę w takim czasie, by w miarę możliwości mogli w niej uczestniczyć wszyscy bracia.

§ 2. Bracia niech się nie zwalniają z udziału w Kapitułe klasztornej bez uzasadnionej przyczyny, uznanej przez Gwardiana.

§ 3. Jeżeli Gwardian, bez ważnej przyczyny, zgodnie z przepisem Konstytucji nr 203, § 2, będzie się zaniedbywał w odprawianiu Kapituły klasztornej, Minister prowincjalny zarządzi temu w odpowiedni sposób.

39 – Bracia na Kapitułe pod kierunkiem Gwardiana powinni przygotować roczny program, aby ubogacić życie braterskie i pracę duszpasterską. Taki program zostanie zweryfikowany pod koniec roku.

TYTUŁ III PRAKTYKI ŻYCIA WSPÓLNEGO

40 – § 1. W razie potrzeby zastosowania pierwszeństwa należy zachować następującą kolejność:

- a) w całym Zakonie: Minister generalny, Wikariusz generalny, byli Ministrowie generalni, Asystenci generalni;
- b) w Prowincji: Minister prowincjalny, Wikariusz prowincjalny;
- c) w klasztorze: Gwardian, Wikariusz, bracia profesji solemni, bracia profesji czasowi, nowicjusze.

§ 2. Porządek starszeństwa między braćmi piastującymi ten sam urząd ustala się według pierwszeństwa profesji uroczystej, a następnie według wieku (K 101).

41 – Gwardian może udzielać pozwolenia na podróż w granicach własnego kraju na czas nieprzekraczający trzydziestu dni. Pozwolenia na podróż poza granice własnego kraju lub na dłuższy czas udziela na piśmie Minister prowincjalny swoim podwładnym, a Minister generalny braciom przebywającym w klasztorach, które mu bezpośrednio podlegają (K 98), o ile Statuty prowincjalne lub kustodialne nie przewidują inaczej.

42 – Pracownikom i osobom, które na podstawie umowy o pracę pracują w naszych klasztorach, należy wypłacać wynagrodzenie i świadczenia socjalne przepisane prawem cywilnym (K 100).

43 – § 1. Za każdego zmarłego brata należy we własnym klasztorze odprawić Mszę świętą z jutrznią lub z niesporami, a wszyscy kapłani Prowincji odprawią Mszę świętą. Bracia niekapłani wezmą udział we wspólnej Mszy świętej pogrzebowej lub innej.

§ 2. Za zmarłego Papieża i Ministra generalnego zmarłego w czasie sprawowania rządów należy w całym Zakonie odprawić takie modlitwy, jakie się odprawia za brata w Prowincji. Za byłego Ministra generalnego należy odprawić Mszę świętą w każdym klasztorze Zakonu.

§ 3. Statuty prowincjalne ustalą modlitwy za zmarłych rodziców i rodzeństwo naszych braci (K 102, § 4).

44 – Za zmarłego nowicjusza, oprócz Mszy świętej pogrzebowej, bracia kapłani mieszkający w domu nowicjackim odprawią jedną Mszę świętą.

45 – Dla zachowania pamięci o zmarłych braciach i przypomnienia braciom o obowiązku odprawienia za nich modlitw postanawia się, że:

- a) o śmierci brata należy natychmiast zawiadomić przełożonego wyższego oraz rodziców i krewnych zmarłego;
- b) o śmierci brata przełożony wyższy powiadomi Kurię generalną i Prowincję, zależnie od sytuacji, listem okólnym, w którym poda krótki rys jego życia oraz zarządzi modły zgodnie z przepisami Konstytucji i Statutów;
- c) komunikat o śmierci należy również przesłać do redakcji *Commentarium Ordinis*;
- d) krótką notatkę biograficzną o zmarłym bracie należy wpisać do nekrologu.

TYTUŁ IV ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM

46 – Kapituła lub Przełożony wyższy i jego Rada, przystępując do działań gospodarczych, powinni to czynić po dojrzałym namyśle i według wcześniej wspólnie rozważonych i zatwierdzonych planów oraz zgodnie z duchem franciszkańskim i radami ewangelicznymi.

47 – § 1. Minister prowincjalny ze swoją Radą będzie w miarę potrzeby omawiał sprawy gospodarcze, a Ekonom prowincjalny raz na kwartał złoży sprawozdanie z całej administracji oraz raz w roku zgodnie ze statutami prześle wszystkim klasztorom w imieniu Ministra prowincjalnego i jego Rady sprawozdanie o stanie ekonomicznym Prowincji, ponadto na każdej Kapitułe prowincjalnej przedstawi sprawozdanie z całej administracji za okres od ostatniej Kapituły.

§ 2. Minister generalny ze swoją Radą raz na kwartał omówi sprawy związane z zarządzaniem majątkiem

i przyjmie sprawozdanie złożone przez Ekonoma. Ekonom Zakonu złoży wyczerpujące sprawozdanie z całej administracji na każdej Kapitule generalnej (K 113).

48 – Wyznaczenie zakonnika na przedstawiciela prawnego Prowincji albo osoby prawnej należy do Ministra prowincjalnego za zgodą jego Rady, chyba że Statuty prowincjalne postanawiają inaczej (K 104).

49 – Do obowiązków Przełożonych i urzędników należy:

- a) lokowanie i inwestowanie w odpowiedni sposób pieniędzy niewydanych na zwyczajną administrację;
- b) staranie, aby książeczki bankowe zawsze podpisywali dwaj różni zakonnicy danej wspólnoty;
- c) dopilnowanie, by wpis papierów wartościowych zdeponowanych w instytucjach bankowych był imienny i by obok podpisu umieszczono nazwę urzędu sprawowanego *pro tempore* przez zakonnika;
- d) zasięganie rady biegłych w sprawach gospodarczych.

50 – § 1. Urzędnicy administracyjni dołożą starań, aby dobra powierzone ich pieczy były utrzymywane w dobrym stanie.

§ 2. Obowiązkiem Poborcy jest staranne i terminowe pobieranie wszelkich dochodów i ich przechowywanie w bezpiecznym miejscu.

§ 3. Obowiązkiem Ekonoma jest pokrywanie, w granicach jego uprawnień, wydatków na potrzeby braci.

51 – W chwili obejmowania każdego zarządu należy sporządzić inwentarz wszystkich rzeczy i często go sprawdzać. Każdy administrator przy końcu sprawowania urzędu lub obowiązku przekaże następcy sprawdzony inwentarz. Inwentarze przedmiotów kosztownych, zwłaszcza posiadających wartość artystyczną, zabytkową czy materialną, należy stale uzupełniać.

52 – Każdy Przełożony ustępujący ze stanowiska przekaże swemu następcy księgi administracyjne podpisane przez siebie i przez swoich urzędników.

53 – § 1. Dokumenty prawne dotyczące praw i majątku każdej osoby prawnej należy, zgodnie ze statutami, przechowywać w bezpiecznym miejscu.

§ 2. Po wygaśnięciu jakiegokolwiek osoby prawnej w Zakonie jej majątek przechodzi na osobę prawną bezpośrednio nadrzędną. Obowiązkiem prawnego przedstawiciela Zakonu jest zabezpieczenie, w imieniu całego Zakonu, majątku i praw zniesionej Prowincji.

54 – Poleca się prowadzenie następujących ksiąg administracyjnych (K 110):

- a) księgi dochodów, prowadzonej przez Poborcę;
- b) księgi wydatków, prowadzonej przez Ekonoma;
- c) księgi głównej dochodów i rozchodów;
- d) inwentarza zwyczajnego;
- e) inwentarza przedmiotów kosztownych;
- f) księgi mszalnej;
- g) księgi pobożnych fundacji.

55 – § 1. Nie wolno wydawać w całości ani w części ofiar otrzymanych na Msze święte, dopóki te nie zostaną

odprawione. Msze, których nie można odprawić na miejscu, należy jak najprędzej przekazać Ministrowi prowincjalnemu.

§ 2. Nie należy przyjmować zapisów wieczystych, chyba że w ważnym wypadku za pozwoleniem Ministra generalnego danym za zgodą jego Rady; zapisy czasowe przyjmuje się jedynie za pozwoleniem właściwego przełożonego wyższego udzielonym za uprzednią zgodą jego Rady.

§ 3. Przełożeni powinni czuwać, aby pobożne zapisy dobrodziejów były wykonywane.

56 – § 1. Przed rozpoczęciem jakiegokolwiek budowy lub poważniejszego remontu należy wysłuchać opinii komisji budowlanej i gospodarczej, o ile taka istnieje, a ponadto zawsze należy zasięgać rady biegłych, którzy przygotowują szczegółowe plany techniczne. Właściwa Kapituła lub przełożony wyższy ze swą Radą dokładnie rozpatrzy całą sprawę, poweźmie decyzję i wyda zlecenie wykonania.

§ 2. Dla każdej budowy należy zawczasu wyznaczyć kierownika, biegłego w sztuce budowniczej, który będzie czuwał nad należytym wykonaniem; będzie przedstawiał swój sąd o kosztach Ekonomowi oraz złoży sprawozdanie o całości budowy właściwej Kapitulie lub przełożonemu wyższemu i jego Radzie.

57 – Kapituła prowincjalna ustali na następne czterolecie górną granicę wydatków nadzwyczajnych; do przekroczenia tej kwoty będzie niezbędna zgoda Ministra generalnego i jego Rady.

58 – Przy alienacji, zamianie lub oddaniu w dzierżawę majątku nieruchomego oraz przy zaciąganiu długów należy zachować następujące przepisy:

- a) jeżeli wartość alienacji, zamiany lub zaciąganego długu przekracza dwie trzecie sumy ustalonej przez Stolicę Apostolską, najpierw trzeba uzyskać pozwolenie Ministra generalnego udzielone za zgodą jego Rady;
- b) przy oddaniu w dzierżawę majątku nieruchomego, Kapituły i odnośni przełożeni wyżsi ze swymi Radami określą czas trwania dzierżawy i wysokość rocznego czynszu (K 103, § 3).

59 – § 1. Kapituła generalna lub, poza Kapitułą, Minister generalny ze swoją Radą ustali wysokość daniny składanej przez Prowincje na dzieła prowadzone przez Zakon, misje lub Prowincje cierpiące niedostatek (K 107, § 3).

§ 2. Również Kapituły prowincjalne lub Minister prowincjalny ze swoją Radą ustali wysokość daniny, składanej przez klasztory na dzieła prowadzone przez Prowincje lub na wspólnoty znajdujące się w ciężkim położeniu (K 107, § 2).

60 – Do Kapituły prowincjalnej, a w razie ważnej przyczyny do Ministra prowincjalnego i jego Rady, należy rozpatrywanie spraw dotyczących majątku nieruchomego klasztorów oraz podejmowanie decyzji o jego alienacji albo o przeznaczeniu na dzieła klasztoru i Prowincji, zawsze z zachowaniem woli ofiarodawców.

ROZDZIAŁ V

ŻYCIE APOSTOLSKIE BRACI

TYTUŁ I DZIAŁALNOŚĆ MISYJNA ZAKONU

61 – Misje Zakonu pod względem prawnym mogą mieć ustrój:

- a) Prowincji;
- b) Kustodii generalnej;
- c) Kustodii prowincjalnej;
- d) klasztoru na terenie misyjnym.

62 – § 1. Cała działalność misyjna polega na głoszeniu Ewangelii i zmierza do utworzenia nowej wspólnoty kościelnej lub do odnowienia Kościoła już istniejącego.

§ 2. Ponieważ środowisko społeczno-kulturalne jest jednym z głównych czynników w procesie ewangelizacji, bracia powinni dołożyć starań, by głoszenie orędzia ewangelicznego dostosować do miejscowej kultury bez szkody dla jej prawdziwie ludzkich i ewangelicznych wartości.

§ 3. Misjonarze powinni się przygotować do działalności apostolskiej na misjach przez dokładne poznanie języka, obyczajów, historii danego narodu i jego kulturalnych i religijnych tradycji.

§ 4. Misjonarze będą usilnie dążyć do tego, by powstała miejscowa wspólnota kościelna, zdolna do dalszego prowadzenia dzieła ewangelizacji niezależnie od obecności misjonarzy zagranicznych.

§ 5. Bracia wierni duchowi franciszkańskiemu będą pilnie zabiegać o to, aby uwzględniając okoliczności i zachowując przepisy prawne, od samego początku zakładać na terenach misyjnych nasz Zakon i zaszczeniać go na gruncie miejscowego Kościoła. Działalność ta polega na zakładaniu franciszkańskich zgromadzeń regularnych, Franciszkańskiego Zakonu Świeckich oraz, w miarę możliwości, na wprowadzaniu i popieraniu życia kontemplacyjnego Klarysek.

63 – § 1. Ponieważ powołanie misyjne w pełnym tego słowa znaczeniu jest szczególnym charyzmatem Ducha Świętego, przeto powinno się posiadać i potwierdzić następujące przymioty:

- a) odpowiednie wrodzone cechy osobowe, ułatwiające misjonarzowi wejście w nowe środowisko społeczne;
- b) wolność decyzji o podjęciu pracy misyjnej;
- c) przyjęcie powołania i posłanie przez Kościół;
- d) zdrowie psychofizyczne niezbędne do sprostania specjalnym trudnościom.

§ 2. Specjalna formacja misyjna:

- a) ma się odbywać w odpowiednich ośrodkach Zakonu albo w innych przeznaczonych do tego celu instytucjach, z uwzględnieniem nowoczesnej metodologii i duszpasterstwa misyjnego;
- b) niektórzy powinni pogłębiać studia naukowe w instytucjach misjologicznych;
- c) wszystkich braci powinna prowadzić do integracji kulturowej na terytorium misji (K 30).

§ 3. Przełożeni wyżsi niech będą skłonni proponować braciom możliwość doświadczenia życia franciszkańskiego poza granicami ojczyzny, aby w ten sposób umożliwić im rozeznanie ich powołania misyjnego *ad gentes*.

64 – § 1. Ministrowi generalnemu za zgodą jego Rady przysługuje prawo przyjęcia dzieła misyjnego od Ordynariusza miejsca i, z zachowaniem prawa, założenia domu zakonnego. Minister generalny, w miarę możliwości, za zgodą Kapituły prowincjalnej, powierzy misję jednej albo kilku Prowincjom. Kapituła prowincjalna może przyjąć dzieło misyjne jedynie za uprzednim pozwoleniem Ministra generalnego, wydanym za zgodą jego Rady.

§ 2. Na terenach misyjnych i w innych miejscach w tym, co dotyczy tychże misji, należy badać możliwość uzgadniania działalności misyjnej, by ją prowadzić coraz skuteczniej w ściślejszej współpracy z Konferencjami Episkopatu, z innymi instytucjami, a także z własnymi zakładami naukowymi (K 146, § 2; 151, § 3).

65 – Bracia będą:

- a) wśród ludu Bożego szerzyć i popierać modlitwę jako nader skuteczny środek do rozwijania innych form współpracy;
- b) starać się o środki materialne oraz o poświęcenie czasu i sił ludzkich dla rozwoju dzieł misyjnych;
- c) popierać i umacniać powołania misyjne.

66 – § 1. Sekretarz generalny do spraw animacji misyjnej pobudza wrażliwość i zaangażowanie misyjne *ad gentes* w całym Zakonie, w duchu Reguły i Konstytucji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ukierunkowanie Kościoła i Rodziny Franciszkańskiej.

§ 2. Sekretarz generalny współpracuje bezpośrednio z Ministrem generalnym i jego Radą, w łączności z Ministrami i Kustoszami we wszystkim tym, co dotyczy animacji misyjnej.

§ 3. Zadania i działalność Sekretarza generalnego są sprecyzowane i uregulowane w specjalnym statucie, któ-

ry jest zatwierdzany przez Ministra generalnego ze swoją Radą (por. K 154, § 4).

§ 4. Sekretarz generalny uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitule generalnej.

67 – § 1. Sekretarze krajowi lub prowincjalni będą do ekonomatu generalnego przekazywać pomoc materialną na misje.

§ 2. Poszczególne prowincje lub sekretariaty narodowe mogą wysyłać pomoc materialną bezpośrednio do określonej misji. Zawsze jednak o udzielonym wsparciu powinny zawiadomić ekonomat generalny.

68 – Misje, które normalnie korzystają z pomocy Kurii generalnej, powinny na początku roku, zanim pomoc nadejdzie, wysłać plan swych wydatków.

69 – Prośby o pomoc finansową przedstawione Kurii generalnej przez jednostki misyjne muszą być najpierw zatwierdzone przez odnośnych przełożonych wyższych za zgodą ich Rady.

70 – Należy prowadzić dokładne rachunki ofiar składanych na misje oraz rocznych danin Zakonu na rzecz misji: ofiary te należy niezwłocznie odsyłać na misje, zgodnie z ich przeznaczeniem.

TYTUŁ II APOSTOLSTWO PARAFIALNE

71 – § 1. Przed podpisaniem umowy z Ordynariuszem miejsca o przyjęcie parafii, należy do Ministra generalnego wysłać następujące dokumenty i informacje:

- a) prośbę Ministra prowincjalnego, w której należy podać motywy przyjęcia parafii, krótki opis budynków istniejących lub tych, które trzeba będzie zbudować dla dzieł parafialnych oraz liczbę parafii już powierzonych Prowincji;
- b) odpis pisma Ordynariusza miejsca w sprawie oddania parafii;
- c) tekst projektowanej umowy pomiędzy Kurią biskupią i Kurią prowincjalną;
- d) pozwolenie Ministra prowincjalnego udzielone za zgodą jego Rady, w którym przynajmniej w ogólnym zarysie uzasadnia się przyjęcie parafii i umowę; w tej sprawie Minister prowincjalny powinien zbadać opinię Kapituły zainteresowanego klasztoru.

§ 2. Tekst ostatecznej umowy po podpisaniu należy wysłać do Kurii generalnej (K 147).

TYTUŁ III FRANCISZKAŃSKI ZAKON ŚWIECKICH

72 – Franciszkański Zakon Świeckich ma wspólny początek i wspólny charyzmat z pierwszym Zakonem, którego duchowej opiece został powierzony przez Stolicę Apostolską (K 133, § 2).

73 – § 1. Wszyscy bracia powinni uważać Franciszkański Zakon Świeckich za nowoczesne i niezbędne dopełnienie swego charyzmatu, a także wielce go cenić i popierać. Powinni się więc starać, aby franciszkanie świeccy uformowani w szkole doskonałości ewangelicznej stawali się zaczynem w swym świeckim środowisku oraz świadkami ubóstwa, miłości, radości, pokoju, wierności

w małżeństwie, posłuszeństwa Kościołowi, jak również apostołskiego chrystocentryzmu i prawdziwego nabożeństwa do Najświętszej Maryi Panny.

§ 2. Dla rozwoju Franciszkańskiego Zakonu Świeckich należy gorliwie pielęgnować ducha franciszkańskiego w formie odpowiadającej pragnieniom młodzieży.

74 – Wszystkich braci od rozpoczęcia próby i podczas studiów należy bardzo starannie zapoznawać z tym wszystkim, co się odnosi do Franciszkańskiego Zakonu Świeckich – z jego historią, prawem i życiem, tak by później spośród tych braci można było dobrać Asystentów duchowych, którzy będą zdolni do pielęgnowania ducha prawdziwie franciszkańskiego we Franciszkańskim Zakonie Świeckich, pobudzania wszystkich członków do naśladowania świętego Franciszka, popierania współpracy z innymi rodzinami franciszkańskimi, przy zachowaniu tego, co postanawiają *Konstytucje generalne Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i Statut asystencji duchowej i duszpasterskiej dla Franciszkańskiego Zakonu Świeckich*.

75 – Bracia, którym powierzono troskę o Franciszkański Zakon Świeckich, powinni pamiętać, że zostali powołani do służenia braciom żyjącym w świecie. Niech więc nie wtrącają się w sposób niewłaściwy w ich wewnętrzny zarząd, z wyjątkiem sytuacji określonych w prawie.

76 – § 1. Dla wszystkich stopni Franciszkańskiego Zakonu Świeckich należy dobierać odpowiednich Asystentów duchowych po konsultacji z odnośną Radą Franciszkańskiego Zakonu Świeckich.

§ 2. Asystentów dla całego Zakonu dobiera Minister generalny, a dla poszczególnych krajów – odnośny

Minister prowincjalny lub odnośna Konferencja Ministrów prowincjalnych, z zachowaniem postanowień *Konstytucji generalnych Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i Statutu asystencji duchowej i duszpasterskiej dla Franciszkańskiego Zakonu Świeckich*.

§ 3. Zadanie Asystenta generalnego Franciszkańskiego Zakonu Świeckich jest powierzone na sześć lat.

§ 4. Odnośny Minister prowincjalny, po zapoznaniu się z opinią Rady zainteresowanej wspólnoty, mianuje jej Asystenta, z zachowaniem postanowień *Konstytucji generalnych Franciszkańskiego Zakonu Świeckich i Statutu asystencji duchowej i duszpasterskiej dla Franciszkańskiego Zakonu Świeckich*.

TYTUŁ IV APOSTOLSTWO MARYJNE

77 – § 1. Bracia nasi, wierni spuściźnie Świętego Maksymiliana Marii Kolbego, stosownie do okoliczności, będą współpracować z generalną i krajową Dyрекcją Rycerstwa Niepokalanej (M.I.), by temu Rycerstwu zapewnić stały rozwój i możliwość prowadzenia działalności apostołskiej, zgodnie ze statutami zatwierdzonymi przez Stolicę Apostolską.

§ 2. W każdej Prowincji i Kustodii generalnej należy wybrać delegata do spraw apostołatu maryjnego, który między innymi będzie popierał zakładanie w naszych kościołach siedzib filialnych lub kół Rycerstwa Niepokalanej.

78 – § 1. Porozumienie w sprawie pokrywania wydatków i ustalenia liczby braci zatrudnionych w ośrodku międzynarodowym Rycerstwa Niepokalanej w Rzymie lub w innych ośrodkach należy sporządzić na piśmie.

§ 2. Tam, gdzie Prowincja Zakonu jest złączona z siedzibą lub centralnym ośrodkiem Rycerstwa Niepokalanej, ich wzajemne stosunki należy ustalić w umowie, zatwierdzonej przez Kapitułę prowincjalną albo, w razie nagłej konieczności, przez Ministra prowincjalnego i jego Radę.

§ 3. Klasztor, w którym bracia pragną żyć wiernie według ideału Rycerstwa Niepokalanej, powinien mieć własny statut, zatwierdzony przez Kapitułę prowincjalną lub kustodialną, który będzie określał jego zadanie i cel.

§ 4. Gdy Kapituła prowincjalna lub, w zależności od okoliczności, przełożony wyższy ze swoją Radą zatwierdzi wspomniany statut, tenże przełożony wyższy winien wyznaczyć najbardziej zdalnych do prowadzenia tego apostolatu braci.

§ 5. Gdyby dyrektorzy Rycerstwa Niepokalanej zwrócili się z prośbą o skierowanie któregoś z braci do całkowitego oddania się służbie Rycerstwa Niepokalanej, to przed podjęciem się tego apostolatu należy zawrzeć umowę między dyrektorami a przełożonymi Prowincji lub Kustodii na określony czas.

79 – Nasi bracia w czasie studiów powinni dogłębnie poznać to wszystko, co się odnosi do Najświętszej Maryi Panny i jej kultu, by potem mogli podejmować różne dzieła apostolatu maryjnego i nimi kierować.

TYTUŁ V DZIAŁALNOŚĆ EKUMENICZNA I DIALOG MIĘDZYRELIGIJNY

80 – § 1. Minister generalny za zgodą swej Rady mianuje Delegata generalnego do spraw Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego. Delegat generalny reprezentuje Mini-

stra generalnego w kontaktach ze specjalnym sekretariatem ekumenicznym Stolicy Apostolskiej oraz na kongresach i spotkaniach, na których jest wymagana obecność Zakonu. Przedstawi on sprawozdanie ze swojej działalności na zwyczajnej Kapitulce generalnej.

§ 2. To samo, odpowiednio do okoliczności, jeżeli uzna za stosowne, uczyni Minister prowincjalny za zgodą swej Rady we własnej Prowincji.

§ 3. Delegat generalny i prowincjalny będą informować braci o rozwoju ruchu ekumenicznego. W szczególności sposób zatroszczy się o to, aby rozporządzenia Stolicy Apostolskiej dotyczące ekumenizmu były sumiennie wprowadzane w życie (K 134).

81 – Delegat będzie się starał szczególnie o to, by formację naszych zakonników w czasie studiów w instytucjach teologicznych zależnych od Zakonu przenikał duch ekumeniczny. Należy więc stale urządzać kursy dotyczące zagadnień ekumenicznych i orientalnych, a ponadto w wykładach wszystkich dyscyplin teologicznych we właściwym wymiarze uwzględniać zagadnienia ekumeniczne.

TYTUŁ VI SPRAWIEDLIWOŚĆ, POKÓJ I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

82 – Zadaniem Ministra generalnego, za zgodą jego Rady, jest mianowanie Delegata generalnego do spraw Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego. Delegat generalny reprezentuje Ministra generalnego przy Papieskiej radzie ds. Sprawiedliwości i Pokoju oraz na kongresach i spotkaniach, na których jest wymagana obecność Zakonu.

83 – Minister prowincjalny, za zgodą swojej Rady, mianuje Delegata prowincjalnego do spraw Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego.

84 – Delegat generalny i prowincjalny będą informować braci o rozwoju służby na rzecz sprawiedliwości, pokoju i ochrony środowiska naturalnego. Ich szczególnym zadaniem będzie popieranie działalności braci w tym kierunku.

85 – Międzynarodowa Komisja ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego składa się z jednego przedstawiciela każdej Konferencji. Jej prace koordynuje Delegat generalny.

86 – Delegat będzie współpracował z odpowiedzialnymi za dzieło formacji, aby duch społecznej wrażliwości występował w formacji braci na wszystkich jej etapach. Kursy ze społecznej nauki Kościoła powinny być dostępne dla braci, zgodnie ze wskazaniem Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego.

87 – Delegat generalny ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego przedstawi sprawozdanie ze swojej działalności na zwyczajnej Kapitułe generalnej.

TYTUŁ VII DZIEŁA SPECJALNE

88 – Bracia od rozpoczęcia formacji będą bardzo cenić wartość życia i charyzmatu Klarysek. Będą więc chętnie nieść im pomoc duchową i materialną.

89 – Każda Prowincja będzie się starać, aby dzieła specjalne (na przykład Dom Niepokalanej, ośrodek eku-

meniczny, dom wydawniczy, zakład wychowawczy itp.), zachowywały swój własny cel, a zakonnicy zatrudnieni w tych dziełach służyli temu celowi świadectwem własnego życia (K 120, § 3).

90 – Dzieła specjalne będą się rządzić własnym statutem, zatwierdzonym przez Kapitułę prowincjalną.

ROZDZIAŁ VI

ZARZĄD ZAKONU

TYTUŁ I

PROGRAM DZIAŁANIA ZAKONU

91 – Zakon, na swoich różnych płaszczyznach, powinien mieć program działania, którego celem byłaby bardziej znacząca i skuteczna obecność Zakonu w Kościele i w świecie. Program ten:

- a) wskazywałby na pierwszeństwo braterstwa i formacji;
- b) uwzględniałby różnorodność działalności Zakonu, by lepiej wyrazić specyfikę charyzmatu naszej rodziny;
- c) zawierałby także analizę zasobów, zarówno personalnych jak i finansowych będących do dyspozycji Zakonu, aby upewnić się, że powzięte plany mogą być urzeczywistnione i podtrzymane.

92 – Zarząd centralny powinien:

- a) weryfikować, czy jurysdykcje w swojej działalności, odpowiadają różnym sytuacjom związanym z lokalną kulturą;
- b) popierać rozwój Konferencji i dialog między jurysdykcjami oraz między Konferencjami a Zakonem;
- c) ułatwiać współpracę na polu formacji, nauki, wymiany braci, a także zasobów ekonomicznych;

- d) ukierunkować nasze życie i nasze posłannictwo w perspektywie sprawiedliwości, pokoju i ochrony środowiska naturalnego;
- e) być głosem Zakonu wobec Kościoła i wobec świata.

TYTUŁ II KAPITUŁY

Uwaga: Przepisy prawne dotyczące odprawiania kapituł znajdują się w Konstytucjach i Statutach generalnych, sposób zaś, czyli tryb postępowania podają odnośne regulaminy.

Art. 1 – Przepisy ogólne

93 – Od dnia ogłoszenia Kapituły, zarówno generalnej, jak i prowincjalnej, zaczyna się okres kapitułny, podczas którego zabrania się wprowadzania jakichkolwiek zmian niezgodnych z prawami i normami dotyczącymi wyborów.

94 – Kapituły zwyczajne należy odbywać według *Regulaminu kapituły*, zatwierdzonego przez Kapitułę generalną. To samo, z zachowaniem odpowiednich proporcji, należy zachować przy odbywaniu Kapituły nadzwyczajnej oraz – z zachowaniem przepisów prawnych – Kapituły kustodialnej.

95 – § 1. Na pierwszej sesji Kapituły zatwierdza się Sekretarza, mianowanego przed Kapitułą przez przełożonego wyższego z jego Radą. Powołuje się również radę prezydialną. Na Kapitule zwyczajnej można w razie potrzeby powołać inne komisje do zbadania różnych spraw wniesionych na Kapitule.

§ 2. Rada prezydialna i komisje składają się przynajmniej z trzech członków z prawem głosu. Na czele rady prezydialnej stoi Przewodniczący Kapituły. Przewodniczącymi poszczególnych komisji ze swego grona wybierają członkowie komisji. Przewodniczący w odpowiednim czasie złoży Kapitule sprawozdanie, podpisane przez wszystkich członków komisji. Nowo wybrany Minister prowincjalny na mocy prawa wchodzi w skład rady prezydialnej (K 171 i 182).

96 – § 1. Rada prezydialna czuwa nad tym, by obrady Kapituły odbywały się według *Regulaminu kapituły* oraz by przepisy prawa powszechnego i partykularnego były należycie przestrzegane; ona również rozstrzyga wątpliwości lub sprawy dotyczące porządku obrad i głosowania.

§ 2. Rada prezydialna powinna zbadać akta Kapituły i gdy stwierdzi, że są wiernie spisane, wszyscy jej członkowie podpisują je wraz z Sekretarzem w imieniu wszystkich uczestników Kapituły.

97 – § 1. Audytorzy spraw są zobowiązani, po zebraniu niezbędnych informacji, zbadać wszystkie sprawozdania złożone Kapitule, z wyjątkiem sprawozdania z administracji majątkiem, a także rozpatrzyć wszystkie podpisane skargi i złożyć Kapitule szczegółowe sprawozdanie.

§ 2. Komisja rewizyjna powinna zbadać wszystkie księgi administracyjne i wyrazić swoje o nich zdanie na Kapitule przed przystąpieniem do wyborów.

98 – Członkowie Kapituły, w poczuciu odpowiedzialnej miłości, przed wyborami przeprowadzą rozmowy między sobą i z przewodniczącym Kapituły o kandydatach, których uważają za najbardziej zdatnych.

99 – § 1. Głosowanie nad wnioskami odbywa się za pomocą formuł: *głosuję za*, *głosuję przeciw*, *głosuję z poprawką*. Kto użyje formuły *głosuję z poprawką*, powinien w ciągu 24 godzin zgłosić Sekretarzowi Kapituły podpisaną poprawkę; po upływie tego terminu poprawka nie będzie brana pod uwagę.

§ 2. Formuła *głosuję z poprawką* jest równoznaczna z głosem oddanym za wnioskiem; jednakże w głosowaniu ostatecznym nad jakimś wnioskiem lub schematem taki głos jest nieważny.

100 – Gdy na sesjach plenarnych omawia się sprawę sprzeczną z prawem powszechnym albo sprawę, która przez radę prezydiálną została przedstawiona jako rzecz bardzo dużej wagi i została za taką uznana przez Kapitułę bezwzględną większością głosów, wtedy do pomyślnego wyniku głosowania potrzeba większości kwalifikowanej, czyli dwu trzecich głosów obecnych braci (K 160, §3).

101 – Jeżeli niektórzy z uczestników Kapituły dla wystarczającej przyczyny uznają, że rozpatrzenie jakiegoś wniosku zostało pominięte, to wniosek ten należy rozważyć na sali, jeżeli prośbę o jego rozpatrzenie podpisze przynajmniej trzecia część głosujących.

102 – Na ponowne rozpatrzenie wniosku już zatwierdzonego lub odrzuconego trzeba, by przynajmniej trzecia część członków Kapituły wniosła odpowiednią prośbę do rady prezydiálnej, a Kapituła zgodziła się na jego rozpatrzenie większością kwalifikowaną obecnych.

103 – Obowiązkiem moderatora jest zamknięcie dyskusji i zarządzenie głosowania. Każdy jednak z uczestników

może postawić wniosek o zakończenie dyskusji i o natychmiastowe przystąpienie do głosowania lub o odłożenie głosowania, jeżeli bezwzględna większość obecnych wyrazi na to zgodę.

104 – § 1. Przed trzecią sesją Kapituły, jeżeli mają się odbyć wybory, rada prezydiálna wyznacza trzech członków Kapituły na skrutatorów i dwóch innych braci na lektorów do odczytywania głosów. W odpowiednim czasie przedstawia się ich Kapitułom do zatwierdzenia.

§ 2. W czasie Kapituły Minister prowincjalny ze swoją Radą załatwia bieżące sprawy, których nie można odłożyć na później.

105 – Przed zakończeniem Kapituły lub w innym bardziej dogodnym czasie przełożony wyższy, na mocy swego urzędu, zachęci wszystkich zebranych braci do służby Bożej, do przestrzegania karności zakonnej, do zachowywania serafickiej Reguły i Konstytucji oraz do wzajemnej miłości, pokoju i innych cnót zakonnych.

Art. 2 – Kapituła generalna

106 – § 1. Kapitułę generalną zwyczajną zwołuje się na sześć miesięcy przed jej rozpoczęciem, po uprzednim zawiadomieniu Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego.

§ 2. Kapituła odbywa się w miejscu ustalonym przez poprzednią Kapitułę lub – dla słusznych powodów – w innym miejscu, które powinno być ustalone przez Ministra generalnego za zgodą jego Rady, po zasięgnięciu zdania Ministrów prowincjalnych i Kustoszów generalnych (K 171).

107 – Prowincja, która w chwili Kapituły prowincjalnej zwyczajnej liczy stu braci profesów solemnych, wybiera jednego delegata, a następnego – na każdą pełną liczbę pięćdziesięciu braci. Wybór delegatów odbywa się na Kapitulie prowincjalnej za pomocą kartek, tak jednak, że do liczby braci nie wlicza się braci przebywających we własnej Kustodii prowincjalnej (K 173, § 1).

108 – § 1. Minister generalny powinien w odpowiednim czasie zwrócić się do wszystkich Ministrów i Kustoszów o nadsyłanie do zarządu Zakonu propozycji tematów do rozpatrzenia na Kapitulie generalnej. Pojedynczy bracia mogą również zgłaszać swoje propozycje. Należy określić datę, po której nadsyłane tematy nie zostaną przyjęte.

§ 2. Minister generalny za zgodą swojej Rady ustali wykaz spraw do dyskusji na Kapitulie i wyśle go do wszystkich uczestników Kapituły. Każdy pojedynczy temat powinien być przedstawiony w odpowiedni sposób w specjalnym *instrumentum laboris*, które należy wysłać przynajmniej dwa miesiące przed Kapitułą, aby uprawnieni do głosowania przybyli na Kapitułę należycie przygotowani.

§ 3. Podczas odbywania Kapituły generalnej wyjątkowo mogą być Radzie prezydialnej zaproponowane pisemnie nowe tematy, które otrzymały pozytywną opinię od jednej trzeciej uczestników Kapituły.

109 – Przed pierwszą sesją Kapituły Minister generalny ze swoimi Asystentami sprawdzi mandaty tych członków, których prawo do udziału w Kapitulie wymaga stwierdzenia.

110 – Radę prezydialną tworzą Minister generalny jako przewodniczący, Wikariusz generalny oraz przewodniczący zespołów regionalnych.

111 – § 1. Celem wcześniejszego przedyskutowania spraw Zakonu tworzy się następujące zespoły według języka, regionów i innych kryteriów: C.A.A. (Zespół Ameryki Północnej i Anglii); C.A.L. (Zespół Ameryki Łacińskiej); C.E.C. (Zespół Europy Środkowej); C.E.O. (Zespół Europy Wschodniej); C.I.M. (Zespół krajów basenu Morza Śródziemnego); C.A.F. (Zespół Afryki); C.A.S. (Zespół Azji i Australii). Każdy z tych zespołów wybiera swego Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza.

§ 2. Wszyscy, zarówno wyborcy, jak i biegli powinni się zapisać do jednego z zatwierdzonych zespołów. Jedyne Minister generalny i Sekretarz Kapituły nie mają obowiązku należenia do żadnego zespołu.

§ 3. Za zgodą przewodniczących dwóch zespołów można brać udział w poszczególnych posiedzeniach innego zespołu, jednakże bez prawa głosu.

§ 4. Przewodniczący zespołów regionalnych kierują własnymi zespołami, zasięgają opinii należących do nich braci oraz przekazują komisji centralnej wyniki dyskusji nad poszczególnymi wnioskami.

112 – W skład komisji centralnej wchodzi po jednym członku wybranym przez każdy zespół, a następnie bracia zatwierdzeni przez Kapitułę.

113 – Zespoły powinny się wzajemnie informować przez delegatów lub Sekretarzy o powziętych uchwałach, zanim te zostaną odesłane do komisji centralnej.

114 – Bracia biegli, zarówno w komisji centralnej, jak i na sesjach plenarnych, mają tylko głos doradczy. Biorą oni udział w sesjach zgodnie ze wskazaniem rady prezy-

dialnej. Sam zespół powinien postanowić, czy biegłym na posiedzeniach zespołu przysługuje głos czynny, czy nie.

115 – Trzeba bezwzględnej większości głosów obecnych braci, aby zawiesić zastosowanie jakiegoś przepisu Statutów generalnych o trybie odprawiania Kapituły generalnej albo by te przepisy zmienić lub uzupełnić, jeżeli zażąda tego na piśmie od rady prezydialnej przynajmniej trzecia część wyborców.

116 – Moderatorzy wybrani na Kapitułę kierują kolejno sesjami plenarnymi; wyznaczają termin i przedmiot sesji; czuwają, aby sprawozdania, dyskusje i głosowania odbywały się w ustalonym porządku; w razie potrzeby porozumiewając się z radą prezydialną i z innymi moderatorami, a w ważniejszych sprawach zarządzają głosowanie Kapituły. Jeśli w czasie przewodniczenia zechcą przedstawić swój własny pogląd, ustąpią swe miejsce innemu moderatorowi. Moderator przewodniczący w danym dniu powinien być obecny na sesji rady prezydialnej, aby móc się zapoznać z porządkiem obrad.

117 – § 1. Na Kapitulce generalnej zwyczajnej należy między innymi przedstawić i zbadać następujące sprawozdania będące w posiadaniu uczestników od początku Kapituły:

- a) sprawozdanie Ministra generalnego, odzwierciedlające sprawozdania Asystentów generalnych Zespołów Zakonu, oparte na sprawozdaniach Ministrów prowincjalnych oraz Kustosów generalnych i prowincjalnych;
- b) sprawozdanie Prokuratora generalnego;
- c) sprawozdanie Sekretarza generalnego do spraw formacji;

- d) sprawozdanie Ekonomy generalnego;
- e) sprawozdanie Sekretarza generalnego do spraw animacji misyjnej;
- f) sprawozdanie Postulatora generalnego;
- g) sprawozdanie Delegata generalnego do spraw II Zakonu;
- h) sprawozdanie Asystenta duchowego Franciszkańskiego Zakonu Świeckich;
- i) sprawozdanie Asystenta międzynarodowego Rycerstwa Niepokalanej;
- j) sprawozdanie Delegata generalnego do spraw Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego;
- k) sprawozdanie Delegata do spraw Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego.

§ 2. Minister generalny za zgodą swej Rady będzie mógł zdecydować, czy na Kapitulce zostaną ewentualnie przedstawione inne sprawozdania, jeżeli szczególnie okoliczności i zadania Zakonu tego wymagają.

§ 3. Sprawozdania Ministra generalnego, Prokuratora generalnego i Ekonomy generalnego należy na Kapitulce odczytać w całości. Jeśli chodzi o inne sprawozdania, Minister generalny ze swoją Radą po wysłuchaniu Przewodniczących Konferencji i Federacji Zakonu zdecyduje, które z nich należy odczytać w całości.

§ 4. Sprawozdania Asystentów generalnych poszczególnych Zespołów powinny być do dyspozycji uczestników Kapituły.

118 – § 1. Sprawozdania składane na Kapitulce generalnej powinny dać obiektywny, prawdziwy i należyty umotywowany opis faktów.

§ 2. Sprawozdania z Prowincji i Kustodii winny przedstawiać życie i działalność braci według Reguły i Konstytucji oraz wszystko to, co służy opisaniu obiektywnego stanu Prowincji lub Kustodii.

§ 3. Każdy sprawozdawca powinien być przygotowany do udzielenia odpowiedzi na dalsze pytania uczestników Kapituły.

119 – § 1. Kapituła wybiera Wikariusza Zakonu na wniosek Ministra generalnego przez głosowanie na kartkach. Wikariusz Zakonu nie może pełnić innych urzędów.

§ 2. Następnie przez głosowanie na kartkach Kapituła wybiera Asystentów generalnych, to znaczy Asystentów poszczególnych Zespołów i Sekretarza generalnego. Każdy zespół Prowincji przedstawia jednego lub kilku kandydatów na Asystenta danego zespołu.

§ 3. Nowo wybrani Asystenci stają się pełnoprawnymi członkami Kapituły.

120 – Prokurator generalny Zakonu zostaje mianowany zgodnie z normami Konstytucji (K 178). W Kapitulce generalnej uczestniczy jako „słuchacz”.

121 – Kapituła wybiera Ekonomę generalnego przez balotację na wniosek Ministra generalnego. Ekonom generalny uczestniczy w Kapitulce generalnej jako „słuchacz”.

122 – Ekonom domu, w którym się odbywa Kapituła, będzie się troszczył o sprawy administracyjne i przy pomocy urzędników miejscowych będzie zaspokajał potrzeby uczestników Kapituły. Wydatki, pokrywane przez Prowincję i Kustodie, powinna zatwierdzić komisja rewizyjna.

Art. 3 – Kapituła prowincjalna

123 – § 1. Kapitułę prowincjalną zwyczajną zapowiada Minister generalny przynajmniej na trzy miesiące przed jej rozpoczęciem, chyba że z ważnych powodów co innego uzna się za stosowne.

§ 2. Minister generalny może przyspieszyć albo odłożyć Kapitułę zwyczajną, ale tylko o sześć miesięcy.

124 – § 1. Minister generalny, za zgodą swojej Rady i dla słusznej przyczyny, na wniosek Ministra prowincjalnego lub Kustosza generalnego zgłoszony za zgodą swych Rad, może wszystkim braciom profesom solemnym Prowincji lub Kustodii generalnej przyznać prawo do udziału w Kapitulce prowincjalnej lub kustodialnej.

§ 2. Statuty prowincjalne, dla słusznej przyczyny, mogą wszystkim braciom profesom solemnym w Kustodii prowincjalnej przyznać prawo do udziału w Kapitulce kustodialnej.

§ 3. Asystent generalny uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitulach prowincjalnych i w Kapitulach kustodialnych swojej Konferencji/Federacji.

125 – § 1. Jeżeli Statuty prowincjalne tak postanawiają, wybór Ministra prowincjalnego, oprócz wyboru *przez delegatów*, może się odbyć w *bezpośrednim głosowaniu powszechnym*, osobistym lub listownym.

§ 2. W wyborze bezpośrednim głos czynny mają wszyscy bracia profesji solemni zgodnie z przepisami Konstytucji nr 206, z wyjątkiem tych, o których mowa w nr 118, § 1.

§ 3. Systemy wyboru w głosowaniu bezpośrednim:

a) *Głosowanie bezpośrednie na kapitule, czyli osobiste*

W oznaczonym dniu i godzinie bracia wyborcy zbierają się wspólnie pod przewodnictwem Ministra generalnego lub jego delegata. Wybór odbywa się zgodnie z przepisami Konstytucji nr 164, §§ 1–4.

b) *Głosowanie bezpośrednie listowne*

- 1) Minister generalny, Kustosz prowincjalny i inni bracia wyborcy wysyłają swój głos na Ministra prowincjalnego pocztą listem poleconym w podwójnej kopercie. Komisja złożona z trzech braci, mianowana przez Ministra prowincjalnego z Radą do obliczania głosów w wyborze delegatów, otrzymuje od Ministra prowincjalnego wszystkie koperty zaklejone. Po otwarciu kopert zewnętrznych, koperty wewnętrzne z głosami miesza, a następnie otwiera i oblicza, ile głosów padło na danego brata. Jeżeli ktoś otrzymał wymaganą większość zgodnie z przepisami Konstytucji nr 164, zawiadamia go o wyborze i zapytuje o zgodę, którą ten winien wyrazić w ciągu dwudziestu czterech godzin. Wyboru nie wolno ogłaszać, dopóki nie nastąpi jego zatwierdzenie zgodnie z Konstytucjami nr 164, § 4. Nowo wybrany obejmuje jednak swój urząd dopiero na Kapitule na początku trzeciej sesji.
- 2) Jeśli nikt nie został wybrany lub wybór nie został przyjęty albo nie został zatwierdzony, zgodnie z przepisami Statutów prowincjalnych: głosowanie listowne powtarza się albo według przepisów Konstytucji nr 164, § 3 (maksymalnie do pięciu

głosowań), albo tylko raz lub dwa razy (maksymalnie do trzech głosowań), a gdyby wyboru nie dokonano, prawo wyboru przechodzi na Kapitułę prowincjalną, na której może się odbyć pięć głosowań.

c) *Głosowanie bezpośrednie listowne obliczane na kapitule*

Minister generalny, Kustosz prowincjalny i inni bracia wyborcy, w terminie wyznaczonym przez Ministra prowincjalnego z Radą, przesyłają do Kurii prowincjalnej głosy w dwóch zaklejonych kopertach. Na sesji plenarnej Kapituły prowincjalnej skrutatorzy wyznaczeni przez Kapitułę otwierają koperty zewnętrzne i obliczają liczbę kopert wewnętrznych, mieszają je i odczytują głosy w nich umieszczone. Brat, który otrzymał wymaganą większość głosów, jest wybrany Ministrem prowincjalnym. Gdyby wyboru nie przyjął lub ten wybór nie został zatwierdzony albo gdyby nikt nie otrzymał wymaganej większości głosów, wyboru Ministra prowincjalnego dokonuje się zgodnie z przepisami Konstytucji, z zachowaniem przepisów prawa kanonicznego.

126 – § 1. Minister prowincjalny natychmiast zawiadomi całą Prowincję o dniu i miejscu Kapituły, aby w porę, dokładnie i należycie można było poczynić wszelkie przygotowania do Kapituły. Poleci również, aby jak najprędzej przystąpiono do wyboru delegatów.

§ 2. Po ogłoszeniu Kapituły zwyczajnej powinien się odbyć wybór delegatów, w którym wszyscy bracia Prowincji profesii solemni mają głos czynny, natomiast

ci, którzy już z urzędu są uczestnikami Kapituły, nie mają głosu biernego.

§ 3. Ministra prowincjalnego, który podczas trwania czterolecia złożył swój urząd, uważa się za byłego Ministra prowincjalnego z prawem udziału w najbliższej Kapitułe prowincjalnej zwyczajnej, jak również w Kapitułe nadzwyczajnej i poszerzonej radzie prowincjalnej, jeżeli te się odbędą, oraz na następnej Kapitułe prowincjalnej zwyczajnej. To samo dotyczy Wikariusza, który po ustaniu władzy Ministra prowincjalnego w czasie czterolecia po nim nastąpił (K 192).

127 – Sekretarz Prowincji na miesiąc przed Kapitułą podaje do wiadomości nazwiska wybranych. W ciągu piętnastu dni od ogłoszenia listy wybranych można wnieść rekurs przeciwko wybranym lub przeciw sposobowi wyborów. Dlatego należy zaznaczyć, że jeżeli któryś z delegatów by nie przyjął wyboru albo po przyjęciu zrezygnował, zawsze zgodnie z przepisami Konstytucji nr 168, § 2, albo z jakiegokolwiek przyczyny brakło delegata, wówczas w wyborach według jednego z systemów listownych należy następnego na liście brata uznać za wybranego, a w wyborze na Kapitułe klasztornej, Kapituła, po otrzymaniu wiadomości o wakansie, powinna natychmiast przystąpić do nowego wyboru.

128 – Przed pierwszą sesją Kapituły Przewodniczący, razem z Ministrem prowincjalnym i Sekretarzem Prowincji sprawdzi mandaty i protokoły z wyboru delegatów, a następnie Sekretarz Prowincji ogłosi listę wyborców.

129 – Minister prowincjalny ze swą Radą może postanowić o podaniu do wiadomości, w stosownym terminie

przed Kapitułą, członkom Kapituły albo nawet wszystkim braciom profesom solemnym sprawozdań, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych. W takim wypadku w auli odczytuje się streszczenie sprawozdań wraz z materiałem zastrzeżonym.

130 – Sprawozdania składane na Kapitułe prowincjalnej winny podawać obiektywne, prawdziwe i należyte umotywowane fakty. Kapituła, po wysłuchaniu sprawozdań, jeśli uzna za wskazane, może postanowić, by pewnej części sprawozdań pozostałym braciom nie ogłaszać.

131 – Po wyborze Minister prowincjalny przeprowadzi rozmowy ze swoim poprzednikiem i innymi braćmi, biorąc pod uwagę przymioty poszczególnych braci, sporządzić listę kandydatów, których na następnych sesjach będzie można przedstawić na różne urzędy.

132 – § 1. Minister prowincjalny może podać kandydatów odpowiednich na urząd Asystentów. Kapituła wybiera Asystentów za pomocą kartek.

§ 2. Spośród nowo wybranych Asystentów, na wniosek Ministra prowincjalnego, wybiera się przez balotację Wikariusza i Sekretarza prowincjalnego. Urzędy te można łączyć.

§ 3. Nowo wybrani Asystenci i Kustosze prowincjami stają się pełnoprawnymi członkami Kapituły.

133 – § 1. Sprawowanie Kapituły prowincjalnej zgodnie z normą *Regulaminu Kapituły prowincjalnej* odbywa się w dwóch częściach, z których pierwsza kończy się po czwartej sesji.

§ 2. Kapituły prowincjalne lub kustodialne powinny mieć w drugiej części szczególne zadanie wypracowania planu na kolejne czterolecie. Minister generalny lub jego delegat powinien uczestniczyć także w tej decydującej części Kapituły, aby zapewnić jednolity postęp Zakonu.

134 – Kapituła wybiera przez balotację przewodniczących komisji na wniosek Ministra prowincjalnego, a poza Kapitułą – Minister prowincjalny ze swoją Radą (K 194).

135 – § 1. Jeżeli Statuty prowincjalne nie postanawiają inaczej, Minister prowincjalny, przynajmniej na trzy miesiące przed Kapitułą, przeprowadza głosowanie listowne, w którym wszyscy bracia profesii solemni, przebywający w Kustodii i mający prawa prowincjalne, proponują kandydata na urząd Kustosza Kustodii.

§ 2. Ta sama komisja do otwierania kopert i liczenia głosów w wyborze delegatów, złożona z trzech braci, powołana przez Ministra prowincjalnego i jego Radę (Stat. gen. nr 142, c), odbiera od Ministra prowincjalnego wszystkie załączone koperty, wysłane przez braci Kustodii pocztą listem poleconym. Następnie otwiera wszystkie koperty zewnętrzne i, jak to ma miejsce przy wyborze delegatów, liczy koperty wewnętrzne, miesza je, otwiera i oblicza liczbę głosów, jakie otrzymał każdy kandydat. Następnie w dwóch egzemplarzach sporządza protokół, podpisany przez dwóch innych braci, w celu przedstawienia go na Kapitułę prowincjalnej.

§ 3. Głosuje się na trzech braci, którzy otrzymali największą liczbę głosów.

136 – § 1. Kapitułę w Kustodiach prowincjalnych, w których pozwalają na to Statuty prowincjalne, zwołuje Minister prowincjalny i przewodniczy jej osobiście lub

przez swego delegata, o ile nie jest na niej obecny Minister generalny (por. K 183, § 1). Z urzędu uczestniczy w niej także Asystent generalny Zespołu.

§ 2. Kapitułę sprawuje się w dwóch częściach zgodnie z normą *Regulaminu Kapituły prowincjalnej*. W drugiej części Kapituły opracowuje się czteroletni plan Kustodii.

137 – Uchwały Kapituły kustodialnej wymagają zatwierdzenia przez Ministra prowincjalnego za zgodą jego Rady.

Art. 4 – Wybory delegatów na Kapitułę prowincjalną

1) System wyboru delegatów w klasztorach

138 – § 1. W klasztorach, w których przebywa przynajmniej czterech braci mających prawo głosu czynnego, wybiera się delegatów według niżej podanych proporcji:

od 4 do 7 braci	–	1 delegat
od 8 do 14 braci	–	2 delegatów
od 15 do 21 braci	–	3 delegatów
od 22 do 30 braci	–	4 delegatów
od 31 do 50 braci	–	5 delegatów
od 51 do 100 braci	–	6 delegatów
ponad 100 braci	–	7 delegatów

§ 2. Te proporcje Kapituła prowincjalna może zmienić, tak jednak, aby, zachowując istotę systemu, nie przypadał więcej niż jeden delegat na czterech braci.

139 – Jeżeli w jakimś klasztorze wybiera się kilku delegatów, Minister prowincjalny za zgodą swej Rady może określić sposób wyborów, a mianowicie:

- a) albo aby wszyscy bracia mający prawo głosu czynnego wybierali każdego delegata osobno;
- b) albo aby wszyscy bracia mający prawo głosu czynnego podzielili się według profesji solemnej na tyle zespołów, ilu delegatów ma być wybranych; w razie potrzeby zespoły młodszych braci będą mieć jednego wyborcę więcej; każdy zespół wybiera jednego delegata ze swego grona. Przewodniczącym zespołu jest brat starszy profesją.

140 – § 1. Klasztory, w których jest mniej niż czterech braci uprawnionych do głosowania, Minister prowincjalny, za zgodą swej Rady, podzieli następująco:

- a) albo połączy je według rejonów, tak aby w każdym zespole było przynajmniej czterech wyborców;
- b) albo wszystkich braci podzieli według profesji solemnej na zespoły pionowe złożone przynajmniej z czterech do siedmiu braci; wybór odbywa się w zespołach.

§ 2. Minister prowincjalny za zgodą swej Rady może wyznaczyć klasztor, w którym mają się odbyć wybory, albo zarządzić wybory listowne.

§ 3. Jeśli w Prowincji jest tylko jeden klasztor, w którym jest mniej niż czterech braci mających prawo głosu czynnego, Minister prowincjalny za zgodą swej Rady przydzieli ich do innego klasztoru.

§ 4. Minister prowincjalny głosuje w tym klasztorze, w którym stale mieszka.

141 – Braci przebywających poza Prowincją, którzy zgodnie z Konstytucjami mają w wyborze prawo głosu

czynnego i biernego, Minister prowincjalny za zgodą swej Rady podzieli na zespoły, w których wybiera się delegatów według wyżej podanego stosunku; gdy jest ich mniej niż czterech, dołączy ich do tych klasztorów, w których liczba braci wynosi mniej niż czterech, jeżeli takie są.

142 – W wyborach delegatów, które odbywają się za pomocą głosowania na kartkach, należy zachować prawo powszechnie i nasze partykularne. W wyborach listownych wystarcza większość względna; w przypadku równej liczby głosów zostaje wybrany brat starszy profesją solemną, a w dalszej kolejności – wiekiem.

2. System wyboru delegatów w Prowincji z listy trójdzielnej

143 – Uwaga wstępna:

- a) Na trzy miesiące przed Kapitułą prowincjalną należy ogłosić liczbę delegatów ustaloną przez poprzednią Kapitułę, zgodnie z potrzebami Prowincji.
- b) Wybory odbywają się w głosowaniu listownym.
- c) Komisja złożona z trzech braci, powołana przez Ministra prowincjalnego za zgodą jego Rady, oblicza wszystkie głosy, sporządza protokół z wyborów i przekazuje go Ministrowi prowincjalnemu.

144 – § 1. Tworzy się trzy równe grupy, czyli zespoły, dzieląc braci Prowincji mających prawo głosu czynnego i biernego według profesji tak, by powstały trzy zespoły braci starszych, średnich i młodszych profesją. Przy nazwiskach braci, którzy już z innego tytułu są uczestnikami

Kapituły i nie mają głosu biernego, stawia się odpowiedni znak, aby ich po raz drugi nie wybierano.

§ 2. Bracia każdego zespołu wybierają połowę wszystkich delegatów z własnego zespołu, a drugą połowę z dwóch innych zespołów. Karta jest nieważna, jeżeli liczba głosów oddanych na własny zespół lub na dwa inne zespoły przekracza połowę; może być jednak mniejsza niż połowa. Karta będzie nieważna, również wtedy, gdy wyborca nie oddał głosu przynajmniej na jednego członka każdego zespołu. Jeżeli ktoś oddał głos (choć nieważnie) na brata, który z urzędu ma prawo do udziału w Kapitule, to karta jest ważna, byleby nie przekroczono pełnej liczby delegatów, zarówno we własnym jak i w dwóch pozostałych zespołach.

§ 3. Z każdego zespołu jest wybrana trzecia część delegatów, którzy otrzymali więcej głosów niż inni bracia tego zespołu.

145 – Delegatów Prowincji można wybierać z jednej listy, na której umieszcza się wszystkich braci mających głos bierny, z wyjątkiem tych, którzy z urzędu są uczestnikami Kapituły.

3) System wyboru delegatów w klasztorach i w Prowincji

146 – § 1. Po ogłoszeniu Kapituły prowincjalnej należy jak najszybciej przystąpić do wyboru delegatów w klasztorach.

§ 2. W klasztorach, w których przebywa przynajmniej czterech braci mających prawo głosu czynnego, należy zachować następujące proporcje:

od 4 do 12 braci	–	1 delegat;
ponad 12 braci	–	2 delegatów.

§ 3. W Prowincjach, które posiadają więcej niż stu braci profesów solemnych, proporcje są następujące:

od 4 do 15 braci	–	1 delegat;
ponad 15 braci	–	2 delegatów.

§ 4. W klasztorach, w których wybiera się dwóch delegatów, wybór każdego delegata odbywa się osobno spośród braci mających prawo głosu biernego. W pierwszym i drugim głosowaniu na każdego delegata jest potrzebna większość bezwzględna. W trzecim i ostatnim głosowaniu wystarcza większość względna. Wszyscy bracia biorący udział w wyborach podpisują dokument o dokonanym wyborze.

§ 5. Klasztory, które mają mniej niż czterech braci uprawnionych do głosowania, Minister prowincjalny za zgodą swej Rady połączy tak, by w każdym zespole znajdowało się przynajmniej czterech wyborców.

§ 6. Braci przebywających poza Prowincją, a mających głos w wyborach, Minister prowincjalny za zgodą swej Rady umieści na jednej liście, z której dokonuje się wyboru delegatów stosownie do wyżej podanych proporcji. Jeżeli braci jest mniej niż czterech, dołącza się ich do klasztorów, w których liczba braci wynosi mniej niż czterech, jeżeli takie są.

§ 7. Minister prowincjalny ma prawo głosu w tym klasztorze, w którym stale mieszka.

147 – Po dokonaniu wyboru delegatów w klasztorach, resztę delegatów (to jest różnicę, jaka zachodzi między liczbą delegatów ustaloną przez Kapitułę prowincjalną a liczbą delegatów już wybranych w klasztorach) wybierają wszyscy, którzy mają prawo głosu czynnego. Wybór odbywa się systemem listownym. Na jednej liście umieszcza się braci

mających prawo głosu biernego z wyłączeniem delegatów wybranych w klasztorach i wyborców posiadających głos z urzędu. Wybór może się odbyć z listy trójdzielnej, zgodnie z przepisami Statutów generalnych nr 143, § 1.

148 – Statuty prowincjalne mogą wprowadzić zmianę w tym systemie, tak by wybory delegatów odbywały się zarówno w zespołach klasztorów (czyli w rejonach), jak i w Prowincji.

TYTUŁ III MINISTER GENERALNY I JEGO RADA

149 – § 1. Jeżeli Minister generalny razem z Wikariuszem wyjeżdża z Rzymu, powinien spośród Asystentów wyznaczyć Delegata, który zgodnie z jego wskazaniem będzie się zajmował zwyczajnymi sprawami administracyjnymi.

§ 2. Gdyby Minister generalny i Wikariusz nie mogli z jakiegoś powodu sprawować swych urzędów, Delegat obejmuje zwyczajny zarząd Zakonu, chyba że inaczej temu zaradzono.

150 – W razie wakansu z jakiegokolwiek przyczyny na urzędzie Ministra generalnego i Wikariusza, Asystent starszy profesją obejmuje zwyczajny zarząd Zakonu i zwołuje Kapitułę generalną, która powinna się odbyć nie wcześniej niż trzy miesiące i nie później niż sześć miesięcy od chwili wakatu urzędu Ministra generalnego.

151 – Minister generalny jest zobowiązany za zgodą swej Rady zatroszczyć się o zarząd Kustodią generalną a także Prowincją, która dla małej liczby braci albo też z innych przyczyn, nie jest zdolna do prowadzenia samo-

dzielnego życia. Wszystkie te sprawy należy przedstawić na najbliższej Kapitulie generalnej.

152 – § 1. Każdy brat, który sądzi, że nie może zgodnie ze swoim sumieniem wypełnić rozporządzenia Ministra prowincjalnego, może się odwołać do Ministra generalnego. W odwołaniu wyraźnie przedstawi swoje racje, dołączając uwierzytelniony odpis rozporządzenia wydanego przez Ministra prowincjalnego.

§ 2. Minister generalny najpierw wysłucha Ministra prowincjalnego, a następnie, po zasięgnięciu opinii swej Rady, po ojcowsku rozstrzygnie sprawę.

TYTUŁ IV URZĘDY KURII GENERALNEJ

153 – Do ważniejszych urzędów i sekretariatów Kurii generalnej należą: prokuratoria generalna, sekretariat generalny, sekretariat generalny do spraw animacji misyjnej Zakonu, sekretariat do spraw formacji, sekretariat do spraw ekumenizmu i dialogu międzyreligijnego, postulacja generalna do spraw świętych, asystencja generalna do spraw mniszek II Zakonu i zgromadzeń żeńskich III Zakonu, asystencja generalna do spraw Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, asystencja międzynarodowa Rycerstwa Niepokalanej, sekretariat do spraw Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego oraz biuro ekonomo generalnego (K 162; 181).

154 – Urzędy i sekretariaty rządzą się specjalnymi przepisami, wydanymi przez Ministra generalnego z jego Radą. Swoje zadania wypełniają one w bezpośredniej zależności od Ministra generalnego.

155 – Urzędy i sekretariaty utrzymują stałą łączność z komisjami prowincjalnymi oraz z podobnymi urzędami innych instytutów, zwłaszcza nam pokrewnych.

156 – W archiwum Prowincji należy przechowywać kopię każdej sprawy wniesionej do Kurii generalnej.

TYTUŁ V POSIEDZENIA RADY

157 – Na posiedzeniach Rady przełożony, na podstawie wykazu spraw należycie umotywowanego i doręczono członkom, podda swobodnej i braterskiej dyskusji kwestie, które mają być omówione. Również Asystenci mogą wcześniej zaproponować rozpatrzenie różnych spraw.

158 – § 1. Asystenci powinni wypowiadać swe zdanie według swej wiedzy i zgodnie z własnym sumieniem, a w odpowiedzialnym głosowaniu przyczyniać się do dobra Zakonu i Kościoła. W trudniejszych przypadkach mogą prosić o odpowiedni czas do głębszego zastanowienia się nad sprawą, albo też o rozstrzygnięcie danej sprawy w tajnym głosowaniu.

§ 2. Przełożony nie ma prawa głosu, gdy do podjęcia czynności wymagana jest zgoda lub opinia Rady (por. kan. 127). Przełożony może głosować wtedy, gdy działa kolegiąlnie ze swą Radą (por. kan. 119).

§ 3. Przełożony wyższy może telefonicznie zapytać o zdanie nieobecnego Asystenta, gdy wskutek prawdziwej i rzeczywistej trudności nie można zwołać zainteresowanych, a zarazem zachodzi konieczność rozstrzygnięcia sprawy (kan. 127, § 1).

§ 4. Przełożony wyższy może listownie lub telefonicznie zapytać Asystentów o zdanie – zwłaszcza jeżeli wielu powinno równocześnie wziąć udział w posiedzeniu – gdy w nagłej konieczności istnieje prawdziwa i rzeczywista trudność zwołania Asystentów. Nie dotyczy to tych sytuacji, w których na mocy prawa powszechnego lub partykularnego jest wymagane głosowanie tajne.

159 – Sekretarz spisuje wszystkie akta. Na każdym posiedzeniu Rady odczytuje się protokół z poprzedniej sesji. Podpisują go wszyscy Asystenci, jeżeli uznają, że jest wiernie spisany.

160 – Przepisy prawne i rozporządzenia najwyższej władzy Kościoła i Zakonu odnoszące się do życia braci należy w porę ogłaszać w *Commentarium Ordinis* oraz wyjaśniać w miarę potrzeby.

TYTUŁ VI MINISTER PROWINCJALNY I JEGO RADA

161 – Gdyby ani Minister prowincjalny, ani Wikariusz prowincjalny z powodu jakiejś przeszkody nie mogli pełnić urzędu lub gdyby ich urząd został opróżniony, starszy profesją Asystent obejmuje zwyczajny zarząd Prowincji i bezzwłocznie zawiadamia Ministra generalnego o opróżnieniu urzędów. Wtedy Minister generalny zwołuje Kapitułę (K 163).

162 – § 1. Minister prowincjalny lub Kustosz generalny, mający zamiar przebywać ponad miesiąc poza terytorium podległym swojej jurysdykcji, powinien o tym zawiadomić Ministra generalnego.

§ 2. Statuty prowincjalne ustalają przepisy dotyczące postępowania w sytuacji nieobecności Kustosza prowincjalnego i Gwardiana (K 167, § 3).

TYTUŁ VII MINISTER PROWINCJALNY I GWARDIANI

163 – Przynajmniej raz w roku Minister prowincjalny zorganizuje spotkanie z Gwardianami, zapewniając im możliwość przeanalizowania problemów Prowincji oraz odpowiedniej wymiany informacji i doświadczeń. Analogicznie postąpi Kustosz generalny i prowincjalny.

TYTUŁ VIII KUSTOSZ GENERALNY I JEGO RADA

164 – Wybór Kustosza generalnego i jego Rady wymaga zatwierdzenia przez Ministra generalnego lub jego Delegata.

TYTUŁ IX WIZYTACJA KANONICZNA

165 – § 1. Przełożeni wyżsi podczas wizytacji kanonicznej powinni postępować w sposób braterski i pasterski oraz troszczyć się przede wszystkim o wierność życiu zakonnemu i o ducha bratniej jedności.

§ 2. Minister generalny za zgodą swojej Rady może, dla ważnych powodów, zarządzić nadzwyczajną wizytację w każdej Prowincji.

166 – § 1. Zwyczajnej wizytacji kanonicznej podlegają bracia, domy i miejsca kultu (por. kan. 628, § 1).

§ 2. W czasie wizytacji Przełożeni wyżsi powinni wysłuchać braci i zatroszczyć się o to, by ich poznać z prostotą i miłością oraz zachęcić ich do ściślejszej wierności życiu ewangelicznemu, w które się zaangażowali poprzez profesję zakonną. Ponadto, przełożeni wyżsi winni pomóc braciom w dokładnym zbadaniu ich życia i działalności. W szczególności powinni się przyglądać, jak się toczy we wspólnocie życie modlitwy i braterstwa, a także sprawdzić częstotliwość odbywania Kapituł klasztornych. Z całą cierpliwością i pokorą niech upominają tych, którzy się zaniedbują.

§ 3. Przełożeni wyżsi niech nie omieszkają sprawdzić, czy bracia dają świadectwo o ubóstwie, i niech polecą usunąć to, co w naszych domach jest zbędne i niezgodne z naszym ubóstwem.

167 – Bracia niech podchodzą z ufnością do wizytatora, któremu winni, jeśli są słusznie pytani, odpowiadać zgodnie z prawdą w miłości; z kolei nikomu w żaden sposób nie wolno odwozić braci od tego obowiązku lub w inny sposób przeszkadzać w osiągnięciu celów tej wizytacji (por. kan. 628, § 3).

168 – § 1. Przełożeni wyżsi po zakończeniu wizytacji powinni zwołać braci i udzielić im braterskich rad, upomnieć, a nawet wydać rozkazy dotyczące tego, co w ich życiu i w pracach apostoelskich należy dla większego postępu zrobić, czego zaniechać lub co poprawić.

§ 2. Do księgi akt klasztoru należy wpisać protokół z dokonanej wizytacji i zarządzenia, zobowiązując braci do ich wykonania. Protokół ten należy ogłosić wspólnie.

§ 3. W sprawozdaniu, które należy przedstawić na zwyczajnej Kapitułe prowincjalnej, Przełożeni wyżsi niech

wyrażą swoją ocenę o życiu i działalności braci oraz zaznaczą braki duchowe i materialne, jeśli takie występowały.

169 – Podczas wizytacji Minister prowincjalny powinien udzielić wizytatorowi wszelkich niezbędnych informacji o życiu i działalności braci Prowincji.

170 – Minister prowincjalny i Kustosz prowincjalny powinni na Kapitułę prowincjalnej przedstawić swoje sprawozdanie o stanie Kustodii (por. Stat. gen. 6, § 1).

TYTUŁ X BRATERSKA WSPÓLPRACA MIĘDZY PROWINCJAMI

171 – W naszym Zakonie wszyscy bracia, klasztory, Prowincje lub Kustodie uczestniczą w jednym braterstwie powszechnym. Aby ułatwić życie braterskie i rozwój naszego braterstwa, Minister generalny jako animator całego Zakonu, wraz ze swoją Radą i innymi urzędnikami zarządu centralnego, winien sprzyjać przekazowi informacji, popierać jedność, zachowywać zdrowe tradycje Zakonu i ułatwiać szeroką i krytyczną franciszkańską wizję naszej obecności w świecie.

172 – Współpraca staje się coraz bardziej nieodzowna w życiu Zakonu. Powinna się ona objawiać wśród jurysdykcji w jak najszerszy sposób:

- a) na wszystkich poziomach formacji, od promocji powołaniowej i formacji początkowej aż do formacji ciągłej (rekolekcje, tygodnie duchowości...);
- b) we wzajemnej wymianie zakonników oraz w funduszach ekonomicznych przeznaczonych dla dzieł apostolskich i misyjnych;

c) w opiece nad braćmi w podeszłym wieku.

173 – § 1. Przeniesienie brata z Prowincji do Kustodii prowincjalnej tak własnej jak i obcej Prowincji, lub do Kustodii generalnej, można dokonać albo na pewien określony czas, albo na stałe, za zgodą tegoż brata i obu Ministrów prowincjalnych lub Kustoszów, po uprzedniej zgodzie odnośnych Rad. Jeśli chodzi o przeniesienie do Kustodii generalnej, potrzeba także zgody Ministra generalnego (K 206, § 5).

§ 2. Po założeniu nowej Prowincji lub Kustodii generalnej wszyscy bracia pracujący aktualnie na jej terenie otrzymują tym samym afiliację do nowej Prowincji lub Kustodii generalnej, chyba że w ciągu trzech miesięcy opowiedzą się za przynależnością do rodzimej Prowincji (K 27).

174 – Przeniesienie braci z Kustodii generalnej do klasztoru poza Kustodią może nastąpić jedynie za zgodą Ministra generalnego.

TYTUŁ XI GWARDIAN I KAPITUŁA KLASZTORNA

175 – § 1. Gwardiana w zwyczajnym rządzeniu klasztorem wspiera Kapituła klasztorna jako jego rada w przypadkach określonych słowami: *Gwardian za zgodą* lub *za radą Kapituły klasztornej* lub *po wysłuchaniu zdania Kapituły klasztornej*.

§ 2. W tych przypadkach należy zachować przepisy Konstytucji dotyczące wymaganej liczby uczestników (K 160, § 2) i przepisy Statutów generalnych dotyczących odpowiedniej procedury (nr 34 n).

176 – §1. Kapituła klasztorna rozstrzyga kolegialnie tylko te sprawy, które należą ściśle do jej uprawnień, wyrażonych tymi lub podobnymi słowami: *do Kapituły należy, Kapituła przysługuje, Kapituła postanawia*.

§ 2. Przy rozpatrywaniu wyżej wymienionych spraw do ważności decyzji jest wymagana obecność dwóch trzecich członków Kapituły (K 160, § 1).

177 – § 1. Członkami Kapituły klasztornej są: Przewodniczący i wszyscy bracia o ślubach wieczystych, umieszczeni na stałe w klasztorze przez Przełożonego wyższego (K 203; 166, § 3; St. Gen. 13).

§ 2. Prawo do udziału w wyborze delegata, zgodnie z przepisami tych Statutów (nr 138; 138; 140 § 1; 146 §§ 4–5), udziela Minister prowincjalny za zgodą swej Rady.

178 – W klasztorach, w których stale mieszka tylko dwóch braci, w załatwianiu spraw mających charakter prawny należy zachować przepis Konstytucji nr 112, § 2, zapisując, na wzór Kapituły klasztornej, w odpowiedniej księdze zdanie obu braci.

179 – Kapituła klasztorna ustanawia swego Sekretarza. Jego obowiązkiem jest wierne spisywanie wszystkich akt w księdze kapituł i odczytywanie ich na najbliższej Kapitułe, aby można było stwierdzić ich wiarygodność przed złożeniem podpisów.

180 – Gwardian jest zobowiązany wykonać uchwały Kapituły powzięte kolegialnie. Jeśli Gwardian powinien się zwrócić do Kapituły, by otrzymać jej zgodę lub radę, zachowa przepisy Konstytucji (158, § 1). Będzie się rów-

nież starał wykonać inne uchwały, powzięte przez braci we wzajemnym porozumieniu braci.

TYTUŁ XII

ZARZĄD KLASZTORÓW PODLEGLYCH BEZPOŚREDNIO MINISTROWI GENERALNEMU

181 – Klasztory generalskie, czyli pozostające pod bezpośrednią jurysdykcją Ministra generalnego, mogą znajdować się w Rzymie i poza Rzymem. O tej zależności w Rzymie decyduje ich szczególny charakter, taki jak: centralny zarząd Zakonu, kształcenie akademickie na Papieskim Wydziale św. Bonawentury lub rodzaj ogólnego apostołstwa prowadzonego przez Zakon (apostołat sakramentu pokuty w Bazylice Watykańskiej, praca w Kurii Rzymskiej, dyrekcja generalna II i III Zakonu oraz Rycerstwa Niepokalanej); poza Rzymem o zależności decydują jedynie szczególne i ważne okoliczności, dla których klasztor rzeczywiście nie może podlegać żadnej Prowincji lub Kustodii generalnej (K 29, § 1).

182 – W wymienionych klasztorach wybór Gwardiana odbywa się zgodnie z przepisami Konstytucji nr 205, jednakże po uprzedniej braterskiej konsultacji ze wspólnotą klasztorną.

183 – Braci tworzących Radę Zakonu powołuje się na mocy kanonicznego wyboru; wszystkich innych – na podstawie pisma obediencyjnego Ministra generalnego, zgodnie z nr 206, § 4 Konstytucji.

184 – Minister generalny przy przenosinach brata z Prowincji lub Kustodii do klasztoru będącego pod jego bezpośrednią jurysdykcją, po wysłuchaniu zdania Ministra

provincialnego lub Kustosza, określi w obediencji, jaką posługę dany brat będzie pełnił w domu generalnym, a także czas i inne niezbędne szczegóły uzgodnione między Ministrem generalnym a Ministrem provincialnym lub Kustoszem tego brata.

185 – W czasie pobytu brata w klasztorze generalskim, dom zakonny będzie zaspokajał wszystkie jego słuszne potrzeby, zgodnie ze stylem naszego życia.

186 – Prawa klasztorne przysługują bratu w tym klasztorze, w którym został umieszczony przez Ministra generalnego; prawa provincialne natomiast – we własnej Prowincji lub Kustodii.

187 – § 1. Każdy klasztor posiada własną administrację gospodarczą prowadzoną zgodnie z prawem przez swoich urzędników.

§ 2. Ekonom generalny dwa razy w roku zbada księgi administracyjne klasztorów generalskich znajdujących się w Rzymie; przy tej sposobności, zależnie od sytuacji, zaradzi brakom domu lub przejmie nadwyżkę dochodów. Klasztory generalskie położone poza Rzymem raz na rok, jeśli inaczej nie postanowiono, przedstawiają rachunki Ekonomowi generalnemu, który, w razie potrzeby, postąpi według wyżej podanych wskazówek.

188 – Klasztor, w którym mieszkają spowiednicy przy Bazylice Watykańskiej, kieruje się ponadto prawem określonym w Liście Apostolskim Klemensa XIV z dnia 10 sierpnia 1774 roku. Dlatego w statutach partykularnych, które zatwierdza Minister generalny ze swoją Radą, należy uzgodnić przepisy Statutów generalnych z przepisami Listu Apostolskiego.

**ZESTAWIENIE SYNOPTYCZNE
STATUTÓW GENERALNYCH
PROMULGOWANYCH W 1984 ROKU
(z dodatkami z 1989 roku), W 2001 ROKU
I W 2009 ROKU**

2009	2001	1989
1	1	1
2	2	2
3	3	
4	4	
5	5	3
6	6	
7	7	4
8	8	
9	9	5
10	10	5 bis
11	11	5 ter
12	12	7
13	13	6
14	14	
15	15	
16	16	
17	17	
18	18	8
19	19	9
20	20	10
21	21	11
22	22	12
23	23	13
24	24	
25	25	
26	26	13 bis

2009	2001	1989
27	27	
28	28	
29	29	14
30	30	
31	31	15
32	32	
33	33	
34	34	
35	35	16
36	36	17
37	37	18
38	38	19
39	39	
40	40	20
41	41	21
42	42	22
43	43	23
44	44	24
45	45	25
46	46	26
47	47	27
48	48	28
49	49	29
50	50	30
51	51	31
52	52	32
53	53	33
54	54	34
55	55	35
56	56	36
57	57	37
58	58	38
59	59	39

2009	2001	1989
60	60	40
61	61	41
62	62	42
63	63	43
64	64	44
65	65	45
66	66	
67	67	46
68	68	47
69	69	48
70	70	49
71	71	50
72	72	51
73	73	52
74	74	53
75	75	54
76	76	55
77	77	56
78	78	57
79	79	58
80	80	59
81	81	60
82	82	
83	83	
84	84	
85	85	
86	86	
87	87	
88	88	61
89	89	62
90	90	63
91	91	
92	92	

2009	2001	1989
93	93	64
94	94	65
95	95	66
96	96	67
97	97	68
98	98	69
99	99	70
100	100	71
101	101	72
102	102	73
103	103	74
104	104	75
105	105	76
106	106	77
107	107	78
108	108	79
109	109	80
110	110	81
111	111	82
112	112	83
113	113	84
114	114	85
115	115	86
116	116	87
117	117	88
118	118	89
119	[119]	90
120	119	91
121	120	91 bis
122	121	92
123	122	93
124	123	94

2009	2001	1989
125	124	95
126	125	96
127	126	97
128	127	98
129	128	99
130	129	100
131	130	101
132	131	102
133	132	103
134	133	104
135	134	105
136	135	106
137	136	107
138	137	108
139	138	109
140	139	110
141	140	111
142	141	112
143	142	113
144	143	114
145	144	115
146	145	116
147	146	117
148	147	118
149	148	119
150	149	120
151	150	121
152	151	122
153	152	123
154	153	124
155	154	125
156	155	126

2009	2001	1989
157	156	127
158	157	128
159	158	129
160	159	130
161	160	131
162	161	132
163	162	
164	163	133
165	164	134 *
166	165	135 *
167	166	136 *
168	167	137 *
169	168	138 *
	169	139 *
	170	140 *
	171	141 *
	169 (172)	142 *
170	172	144
171	173	145
172	174	146
173	175	147
174	176	148
175	177	149
176	178	150
177	179	151
178	180	152
179	181	153
180	182	154
181	183	155
182	184	156
183	185	157
184	186	158

2009	2001	1989
185	187	159
186	188	
187	189	
188	190	

* odnosi się do numerów zmienionych przez Kapitułę generalną w 1995 roku.

SKOROWIDZ RZECZOWY

- AKTA KAPITUŁY**
- akta Kapituły generalnej bada rada prezydyalna 96,2
 - akta Kapituły klasztornej spisuje Sekretarz 179
- ALIENACJA**
czyli SPRZEDAŻ,
ZAMIANA, DZIERŻAWA
- warunki 58
- ARCHIWUM**
- w archiwum Prowincji należy przechowywać kopię każdej sprawy wniesionej do Kurii generalnej 156
- ASYSTENCI GENERALNI**
- uczestniczą jako „słuchacze” w Kapitułach Prowincjalnych i w Kustodiach generalnych 124,3
 - kto jest Asystentem 119,2
 - są przedstawiani przez odnośny zespół 119,2
 - są pełnoprawnymi członkami Kapituły 119,4
 - wybór w głosowaniu na kartkach 119,1–2;
- ASYSTENCI**
PROWINCJALNI
- są pełnoprawnymi członkami Kapituły 132,3
- wybór na Kapitułę w głosowaniu na kartkach 132,1
- AUDYTORZY SPRAW**
- wyznaczenie i skład komisji 95
 - obowiązki 97,1
- BIEGLI**
- w centralnej komisji na Kapitułę generalnej 114
 - wysłuchanie ich opinii przed rozpoczęciem budowy lub remontu 56,1
- BYŁY MINISTER**
PROWINCJALNY
- prawo udziału w najbliższych Kapitułach Ministra prowincjalnego, który w czasie trwania czterolecia złożył swój urząd 126,3
- COMMENTARIUM**
ORDINIS
- komunikat o śmierci brata należy przesłać do *Commentarium Ordinis* 45,c
 - materiały, które należy ogłaszać w *Commentarium Ordinis* 160
- DELEGACI NA KAPITUŁĘ**
GENERALNĄ
- wybór i liczba 107

- DELEGACI NA KAPITULĘ PROWINCJALNĄ**
- wybór 126,1–2
 - ogłoszenie wyboru na miesiąc przed Kapitułą 127
 - rekurs, zrzeczenie się, zastępstwo 127
- systemy wyboru delegatów:**
- w klasztorach 138–142
 - w Prowincji z listy trójdzielnej 143–145
 - w klasztorach i w Prowincji 146–148
- DELEGAT GENERALNY**
- ds. klarysek, ds. ekumenizmu i dialogu międzyreligijnego, ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego: sprawozdania na Kapitulę generalnej 117,1, g, j, k
- DELEGATURA GENERALNA**
- utworzenie i wymogi 4,1
 - warunki, pod jakimi delegat generalny jest uczestnikiem Kapituły generalnej 4,4
- DELEGATURA PROWINCJALNA**
- natura, utworzenie i wymogi 10,1
- DELEGAT MINISTRA GENERALNEGO**
- mianowanie 4,2
 - jego doradcy 4,2
- władza i obowiązki 4,3
 - warunki uczestnictwa w Kapitulę generalnej 4,4
 - uczestniczy w zebraniu konferencji własnego obszaru 4,4
- DELEGAT MINISTRA PROWINCJALNEGO**
- dla klasztorów odległych od terytoriów Prowincji 10
 - władza i obowiązki 10
 - uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitulę generalnej na określonych warunkach 10,3
 - uczestniczy jako „słuchacz” w Kapitulę prowincjalnej 10,4
- DIAKON STAŁY**
- wymagania, aby mógł być dopuszczony do prezbiteratu 29
- DIALOG MIĘDZYRELIGIJNY (zob. EKUMENIZM)**
- DOM**
- wymagania do założenia domu modlitwy, czyli pustelni 31
 - dom zakonny zob. **KLASZTOR**
 - dom Niepokalanej zob. **RYCERSTWO NIEPOKALANEJ**
- DOM FILIALNY**
- może być otwarty przez Kapitułę prowincjalną lub przez Ministra prowincjalnego 14

- bracia z domu filialnego uczestniczą w Kapitulę klasztornej 14
 - powinien się znajdować w pobliżu klasztoru do którego należy 15
 - przekształcenie klasztoru w dom filialny 17
- DZIEŁA SPECJALNE**
- jeżeli są w Prowincji, powinny prowadzić działalność zgodnie z przeznaczeniem 89
 - mieć własne statuty 90
- EKONOM (zob. także ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM)**
- E. generalny jest wybierany na Kapitulę generalnej przez balotację 121
 - E. generalny uczestniczy w Kapitulę generalnej jako „słuchacz” 121
 - E. generalny składa sprawozdanie na Kapitulę i na posiedzeniu Rady 47,2; 117,1, d
 - E. prowincjalny składa sprawozdanie na Kapitulę i na posiedzeniu Rady oraz podaje je do wiadomości braciom 47,1
- EKUMENIZM I DIALOG MIĘDZYRELIGIJNY**
- mianowanie i obowiązki delegata generalnego ds. Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego 80,1; 81
 - jeśli jest stosowne, mianuje się także delegata prowincjalnego ds. Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego 80,2
 - obowiązki delegatów 80,3
 - formacja ekumeniczna w seminarium 81
 - centrum ekumeniczne powinno działać zgodnie z przeznaczeniem 89
- FORMACJA**
- środki odpowiednie dla dobrej formacji 20
 - zdobycie tytułu akademickiego 24
 - dostrzeżenie w okresie formacji zakonników zdalnych do różnych studiów 25
 - formacja braci niepowołanych do prezbiteratu 26,1
 - dom braci niepowołanych do prezbiteratu 26,2
 - kursy formacyjne w pierwszych pięciu latach po święceńiach kapłańskich i po profesji wieczystej 27,1
 - kursy formacyjne po pierwszych latach formacji kapłańskiej i zakonnej 27,2
 - kursy formacji stałej w Asyżu 28
 - Sekretarz generalny ds. formacji 30
 - sprawozdanie Sekretarza generalnego ds. formacji na Kapitulę generalnej 117,1, c
 - formacja misjonarzy 62,3; 63,2

- formacja braci odnośnie Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 74
- formacja mariologiczna braci 79
- formacja ekumeniczna braci 81
- formacja braci odnośnie nauki społecznej Kościoła 86
- formacja braci odnośnie charyzmatu II Zakonu 88
- jurysdykcje Zakonu niech współpracują na wszystkich poziomach formacji 172,a

FRANCISZKAŃSKI ZAKON ŚWIECKICH (FZŚ)

- powierzony opiece duchowej I Zakonu 72
- opieka i rozszerzanie 65,5; 73,1
- także wśród młodzieży 73,2
- formacja i uwrażliwianie na Franciszkański Zakon Świeckich w seminariach 74
- autonomia Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 75
- wybór odpowiednich Asystentów duchowych Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 76,1

GŁOSOWANIE

- sposób głosowania na Kapitułach 99
- większość wymagana w sprawach przeciw prawu powszechnemu i w sprawach większej wagi 100

- dyskusja nad wnioskiem po-
miniętym 101
- dyskusja nad wnioskiem już
zatwierdzonym lub odrzu-
conym 102
- głosowanie nad wnioskiem
o zamknięcie dyskusji 103
- większość wymagana do zmia-
ny przepisów Statutów gene-
ralnych o trybie odprawiania
Kapituły generalnej 115

GŁOSOWANIE BEZPOŚREDNIE

- osobiste lub listowne w wybo-
rze Ministra prowincjalnego
124,1–3

GWARDIAN

- jest animatorem wspólnoty 33
- przewodniczy na Kapitułach
klasztornej 179,1
- przygotowuje wykaz spraw
rozpatrywanych na Kapitułach
klasztornej 36
- wybiera najbardziej odpo-
wiednią godzinę na odbycie
Kapituły klasztornej 38,1
- w zarządzie zwyczajnym
klasztoru pomaga mu Kapitu-
ła klasztorna 175,1
- jest zobowiązany do wykony-
wania uchwał Kapituły klasz-
tornej powziętych kolegialnie
180
- udziela pozwolenia na podróż
trwającą do trzydziestu dni
w granicach swojego kraju 41

- pod jego kierunkiem bracia przy-
gotowują roczny program 39
- uczestniczy w corocznym
spotkaniu Ministra prowinc-
cjalnego z Gwardianami 163

INSTRUMENTUM

LABORIS

- do przygotowania przed Kapi-
tułą generalną 108,2

INWENTARZE

(zob. ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM)

KAPITUŁA GENERALNA

- zwołanie 106,1
- miejsce sprawowania 106,2
- delegaci większych Prowincji
107
- wykaz spraw 108
- wnioski nadesłane po ogłosze-
niu wykazu spraw 108,3
- rada prezydialna 110
- zespoły regionalne 111
- komisja centralna 113–114
- sprawozdania 117–118
- wybory 119
- zniesienie Prowincji 3,2
- założenie Prowincji 5,2

KAPITUŁA GENERALNA I PROWINCJALNA

– ZAGADNIENIA WSPÓLNE

- czas kapitułny 5,1; 93
- odprawia się według Regula-
minu 94

- mianowanie Sekretarza 95,1
- ustanowienie rady prezydial-
nej i komisji 95,1
- członkowie Kapituły prowa-
dzą dyskusję nad przyszłymi
wyborami 98
- sposób głosowania 99–104

KAPITUŁA KLASZTORNA

- uczestniczą w niej bracia
z domu filialnego 14
- przewodniczy Gwardian 175,1
- członkowie 177,1
- zwołuje regularnie Gwardian
38,3
- odprawia się według Regula-
minu 37,1
- wykaz spraw 36,1
- czynny udział braci w przygo-
towaniu wykazu spraw 36,2
- wybiera Sekretarza, który spi-
suje akta Kapituły 179
- zbiera się w odpowiednim cza-
sie 38,1
- bracia nie powinni się zwal-
niać od udziału 38,2
- jest wyrazem bratniej miłości
35,a
- przyczynia się do rozwoju ży-
cia duchowego 35,b
- służy życiu braterskiemu 35,c
- bracia na Kapitułach przygo-
towują roczny program 39
- pomaga Gwardianowi jako or-
gan doradczy w zwyczajnym
rządzeniu klasztorem 175,1
- przepisy obowiązujące w po-
wyższych przypadkach 175,2

- wyraża zgodę lub udziela rady 175
 - kiedy działa kolegialnie 176,1
 - wymagania do ważności decyzji 176,2
 - wybiera delegata na Kapitułę prowincjalną 177,2
 - w klasztorach, w których przebywa tylko dwóch braci 178
 - udział kleryków profesów solemnych w Kapitułe klasztornej 31,1
 - mogą brać udział profesii symplichni 37,2
 - jeżeli Gwardian nie zwołuje Kapituły, Minister prowincjalny powinien temu zaradzić 38,3
 - wydaje opinię w sprawie przyjęcia parafii 71,1, d
 - po zakończeniu wizytacji wysłuchuje rad, upomnień i zarządzeń Ministra prowincjalnego 168,1
- KAPITUŁA KUSTODIALNA**
- odprawia się według Regulaminu 94
 - odprawia się w Kustodiach prowincjalnych, jeżeli ją przewidują Statuty prowincjalne 136,1
 - zwołuje ją i przewodniczy Minister prowincjalny 136,1
 - przewodniczy jej, jeżeli jest obecny, Minister generalny 136,1
 - uczestniczy w niej Asystent generalny Zespołu 136,1
- KAPITUŁA PROWINCJALNA**
- sprawuje się ją w dwóch częściach 136,2
 - uchwały Kapituły kustodialnej podlegają zatwierdzeniu przez Ministra prowincjalnego za zgodą jego Rady 137
- KAPITUŁA PROWINCJALNA**
- zwołanie 123,1
 - pierwsza Kapituła prowincjalna 5,1
 - Minister generalny może przyspieszyć lub odłożyć Kapitułę najwyżej o sześć miesięcy 123,2
 - głosowanie bezpośrednie w wyborze Ministra prowincjalnego 125
 - sprawdzenie mandatów delegatów 128
 - jest sprawowana w dwóch częściach 133,1
 - wypracowuje plan prowincjalny na czterolecie 133,2
- Kapituła prowincjalna wybiera:*
- delegatów na Kapitułę generalną 107
 - Asystentów przez głosowanie na kartkach 132, 1
- Kapituła prowincjalna podejmuje uchwały:*
- o celu Kustodii prowincjalnej 6,1
 - o wysokości górnej granicy wydatków nadzwyczajnych, do której przekroczenia niebędna będzie zgoda Ministra generalnego i jego Rady 57

- o wysokości daniny wpłacanej przez klasztory 59,2
 - o majątku nieruchomym klasztorów 60
 - o założeniu klasztoru 12
 - o odstąpieniu klasztoru 18
 - o przyjęciu misji 64,1
 - o ogłoszeniu braciom sprawozdania 130
 - zawiera umowy w sprawie siedziby i domu Rycerstwa Niepokalanej 78,2–4
 - uchwała statuty dla dzieł specjalnych 90
- KIEROWNIK BUDOWY (PRAEFECTUS FABRICAE)**
- 56,2
- KLARYSKI**
- bracia powinni cenić życie i charyzmat Klarysek 62,5
 - winni im nieść pomoc duchową i materialną 88
- KLASZTOR, DOM ZAKONNY**
- założenie 12,2;13
 - dokumenty, jakie należy przesłać do Ministra generalnego przed założeniem 12,1
 - powinno mieszkać przynajmniej trzech braci 13,1
 - może zostać podporządkowany innemu klasztorowi bez zniesienia 17
 - odstąpienie innej Prowincji bądź oddanie pod bezpośrednią jurysdykcję Ministra generalnego 18
- KLASZTOR PODLEGŁY JURYSDYKCJI MINISTRA GENERALNEGO**
- może być w Rzymie lub w innej miejscowości 183
 - wybór Gwardiana 182
 - umieszczanie braci 183
 - pismo obediencyjne Ministra generalnego 184
 - bracia korzystają z praw prowincjalnych we własnej Prowincji lub Kustodii 186
 - własny zarząd gospodarczy 187,1
 - Ekonom generalny bada księgi administracyjne 187,2
 - szczególnie sytuacja Domu Spowiedników przy Bazylice Watykańskiej 188
- KOLEGIUM**
- kiedy przełożony wyższy działa ze swą Radą kolegialnie 158,2
 - zob. także **RADA GENERALNA** i **RADA PROWINCJALNA**
- KOMISJA REWIZYJNA**
- mianowanie i skład 95
 - obowiązki 97,2
 - zatwierdzenie wydatków na potrzeby Kapituły generalnej 121

KOMISJE

- wybór przewodniczących przez balotację na Kapitułę albo przez Radę 134
- komisja budowlana 56,1
- centralna na Kapitułę generalnej 112–114
- komisja do odliczania głosów oddanych na Ministra prowincjalnego i na delegatów na Kapitułę prowincjalną 143,c
- do obliczania głosów oddanych na Kustosza prowincjalnego 135,2

KUSTODIA GENERALNA

- jej życie i misja są oceniane przez Kapitułę generalną 6,1
- w razie założenia nowej Kustodii generalnej bracia mieszkający na jej terenie są do niej afiliowani *ipso facto*, jeżeli w ciągu trzech miesięcy nie opowiedzą się za przynależnością do rodzimej Prowincji 173,2
- przeniesienie brata do innego klasztoru poza Kustodią generalną za pozwoleniem Ministra generalnego 174

KUSTODIA**PROWINCJALNA**

- jej cele są zatwierdzane przez Kapitułę prowincjalną 6,1
- Minister prowincjalny i Kustosz przygotowują sprawozdanie na Kapitułę prowincjalną 6,1; 170

- Kustodia prowincjalna jest stanem przejściowym zmierzającym ku przekształceniu się w Prowincję 6,2
- założenie 7
- Kustodia niezdolna do przekształcenia się w Prowincję zostanie zniesiona 8
- ma osobowość prawną 9
- Kustosz sprawuje władzę zastępczą 9
- wszyscy bracia profesii solemnnej mogą uczestniczyć w Kapitułę prowincjalnej, jeżeli jest to przewidziane przez statuty prowincjalne 124,2
- jeśli tak postanawiają Statuty prowincjalne, dokonuje się konsultacji listownej w wyborze nowego Kustosza na Kapitułę prowincjalnej 135
- może się odbyć Kapituła kustodialna, jeżeli tak przewidują statuty prowincjalne 136

KUSTOSZ GENERALNY

- zatwierdza go Minister generalny lub jego delegat 164
- nadsyła Ministrowi generalnemu propozycje tematów do rozpatrzenia na Kapitułę generalnej 108,1
- nadsyła Asystentowi generalnemu zespołu sprawozdanie na Kapitułę generalną 117,1, a
- przynajmniej raz w roku organizuje spotkanie z Gwardianami 163

KUSTOSZ**PROWINCJALNY**

- sposób wyboru na Kapitułę prowincjalnej 135
- jest pełnoprawnym członkiem Kapituły 132,3
- nadsyła Asystentowi generalnemu zespołu sprawozdanie na Kapitułę generalną 117,1, a
- głosuje w głosowaniu bezpośrednim listownym w wyborze Ministra prowincjalnego 125,3, b–1; 95,3, c
- przynajmniej raz w roku organizuje spotkanie z Gwardianami 163
- przedstawia na Kapitułę prowincjalnej sprawozdanie o stanie Kustodii 6,1; 170

LINGUA LATINA

- dobra znajomość łaciny niezbędna klerikom 22

ŁĄCZENIE

- urzędów i obowiązków 132,2

MIANOWANIE

(*wyбір* lub *wyznaczenie*)

- delegatury generalnej 4,1
- rady prezydialnej lub komisji kapitułnych 95,1
- Wikariusza generalnego 119,3
- Wikariusza i Sekretarza prowincjalnego 131,2
- Ekonoma i Poborcy prowincjalnego 132

- prowincjalnego Asystenta Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 76,4
- Gwardiana w klasztorze generalnym 184

MINISTER GENERALNY

- animator całego Zakonu 171
- uczestniczy w drugiej części Kapituły prowincjalnej 133,2
- przewodniczy, jeśli jest obecny, Kapitułę w Kustodii prowincjalnej 136,1
- udziela pozwolenia na podróż braciom mieszkającym w klasztorach mu podległych 41
- mianuje generalnego Asystenta duchowego Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 76,2
- składa sprawozdanie na Kapitułę generalnej 117,1, a
- może przyspieszyć lub opóźnić Kapitułę prowincjalną o nie więcej niż sześć miesięcy 123,2
- zwołuje Kapitułę prowincjalną, gdy urząd Ministra i Wikariusza prowincjalnego są przeszkodzone lub opróżnione 161
- oddaje głos w wyborze Ministra prowincjalnego w bezpośrednim głosowaniu listownym 125,3, b–1, c
- przyjmuje odwołania braci i rozstrzyga sprawy sporne 152

- gdy z Wikariuszem wyjeżdża z Rzymu lub gdy obaj mają przeszkodę, mianuje delegata 149 (zob. także **RADA GENERALNA**)
- MINISTER PROWINCJALNY**
- wybór w głosowaniu bezpośrednim, jeżeli tak postanawiają Statuty prowincjalne 125
 - nowo wybrany przeprowadza rozmowy ze swoim poprzednikiem i z innymi braćmi 131
 - nowo wybrany wchodzi w skład rady prezydialnej 95,2
 - przed zakończeniem Kapituły powinien wygłosić mowę do braci 105
 - proponuje kandydatów na Asystentów 132,1
 - przesyła Ministrowi generalnemu propozycję tematów do rozpatrzenia na Kapitulę generalnej 108,1
 - głos w wyborze delegata na Kapitułę prowincjalną 140,4; 145,7
 - wysyła Ministrowi generalnemu sprawozdanie na Kapitułę generalną 117,1, a
 - wypowiada swe zdanie co do wyboru miejsca przyszłej Kapituły generalnej 106,2
 - ogłasza datę i miejsce Kapituły 126,1
 - pozwala na podróż za granicę i na podróż trwającą ponad trzydzieści dni 41
 - zawiadamia Ministra generalnego, jeśli ma zamiar przebywać poza Prowincją ponad jeden miesiąc 162,1
 - może otworzyć dom filialny 14
 - ocenia i rozstrzyga przed upływem swojej kadencji niepokojącą sytuację domu filialnego 16
 - powinien zaradzić, gdy przełożony zaniedbuje się w zwoływaniu Kapituły klasztornej 38,3
 - może mianować własnego delegata dla klasztorów odległych od terytorium Prowincji 10
 - pozwala na zmianę rozporządzenia majątkiem po złożeniu profesji uroczystej 21
 - zwołuje i przewodniczy Kapitulę w Kustodii prowincjalnej 136,1
 - organizuje przynajmniej raz w roku spotkania z Gwardianami 163
- (zob. także **RADA PROWINCJALNA**)
- MISJE, MISJONARZE**
- ustrój prawny 61
 - przymioty powołania misyjnego 63,1
 - przygotowanie misjonarzy i inkulturacja 62,2–3; 63,2

- formacja Kościoła lokalnego 62,4
 - zakładanie naszego Zakonu na terenach misyjnych 62,5
 - doświadczenia misyjne 63,3
 - animacja misyjna świeckich 65
 - przyjmowanie misji 64,1
 - powierzanie misji Prowincjom 64,1
 - współpraca z Konferencjami Biskupów i innymi Instytutami 64,2
 - pomoc materialną dla misji należy wysłać do biura ekonomata generalnego 67,1
 - należy informować ekonoma generalny o pomocy wysłanej bezpośrednio na misje 67,2
 - misje co roku wysyłają plan wydatków do Kurii generalnej 68
 - prośby o pomoc na misje kierowane do Kurii generalnej muszą być zatwierdzone przez odnośnych przełożonych 69
- za Ojca Świętego, Ministra generalnego i byłego Ministra Generalnego 43,2
- za rodziców i rodzeństwo braci 43,3
- za nowicjusza 44
- obowiązki względem zmarłych 45
- MSZE ŚWIĘTE**
- nie wolno wydawać ofiar przed odprawieniem 55,1
 - Msze, których nie można odprawić na miejscu, należy odesłać do Ministra prowincjalnego 55,1
 - warunki wymagane przy przyjmowaniu zapisów 55,2
 - kontrola wypełnienia zobowiązań mszalnych przez przełożonych 55,3
- NIEOBECNOŚĆ**
- Kustosza prowincjalnego i Gwardiana 162,2
 - Ministra generalnego w Rzymie 149
 - Ministra prowincjalnego w swej siedzibie 162,1
- ODSTĄPIENIE**
- klasztoru innej Prowincji lub oddanie pod jurysdykcję Ministra generalnego 18
- ODWOŁANIE**
- bracia mogą się odwoływać do Ministra generalnego 152,1
- MILICJA NIEPOKALANEJ (zob. RYCERSTWO NIEPOKALANEJ)**
- MODERATOR**
- Kapituły wybierany spośród jej członków 116
 - obowiązki 103; 116
- MODLITWY**
- za braci zmarłych we własnym klasztorze 43,1

OSOBA PRAWNA

- wyznaczenie przedstawiciela prawnego 48
- przechowywanie dokumentów dotyczących osoby prawnej w bezpiecznym miejscu 53,1
- wygaśnięcie osoby prawnej 53,2

PARAFIA

- dokumenty i informacje wymagane przed przyjęciem parafii 71
- przesłanie podpisanej umowy do Kurii generalnej 71,2

PIERWSZEŃSTWO

- w Zakonie, w Prowincjach i w klasztorach 40

POBORCA

(zob. **ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM**)

PODRÓŻE

- 41

POSTULATOR GENERALNY

- sprawozdanie na Kapitułę generalnej 117,1, f

PROFESJA ZAKONNA

- akt profesji wpisuje się do księgi 19,1
- zawiadomienie parafii chrztu i przełożonego wyższego

profesa przebywającego poza Prowincją 19,2

- warunki zmiany rozporządzenia majątkiem po profesji uroczystej 21

PROJEKT (PROGRAM)

- bracia z klasztoru przygotowują wspólnotowy program roczny 39
- program działania Zakonu 91
- plan czteroletni Prowincji 133,2
- plan czteroletni Kustodii 136,2

PROKURATOR GENERALNY

- jego nominacja 120
- uczestniczy w Kapitułę generalnej jako „słuchacz” 120,
- składa sprawozdanie na Kapitułę generalnej 117,1, b

PROWINCJA

- warunki do założenia 2
- przesłanki do zniesienia Prowincji 3,1–2
- zniesienie Prowincji przysługuje Kapitułę generalnej 3,2
- delegaci na Kapitułę generalną 107
- każda Prowincja powinna mieć swego brata w Kustodii Świętego Konwentu Asyckiego 11

PRZEDSTAWICIEL PRAWNY

- mianowanie 48

- przedstawiciel Zakonu zabezpiecza majątek zniesionej Prowincji 53,2

RADA

- kiedy działa jako kolegium lub jako organ doradczy przełożonego wyższego 158,2
- wykaz spraw rozpatrywanych na posiedzeniu 157
- rozpatrywanie spraw w poczuciu odpowiedzialności za dobro Zakonu i Kościoła 158,1
- telefoniczne lub listowne pytanie o radę 158,3–4
- protokół z posiedzenia przygotowany przez Sekretarza podpisują wszyscy Asystenci 159

RADA GENERALNA

- jako *kolegium* („Minister generalny ze swą Radą”, w tym wypadku przełożony wyższy ma prawo głosu 158,2):
- mianuje Sekretarza generalnego ds. formacji 30
 - kieruje sprawami gospodarczymi zgodnie z decyzjami i wcześniej wspólnie rozważonymi i zatwierdzonymi planami, a także zgodnie z duchem franciszkańskim i radami ewangelicznymi 46
 - raz na kwartał omawia sprawy gospodarcze i przyjmuje sprawozdanie Ekonomy 47,2
 - przed rozpoczęciem budowy

lub remontu rozpatruje plany, podejmuje decyzje wykonania i bada sprawozdanie złożone przez kierownika budowy 56,1–2

- wydaje pozwolenie na wydatki nadzwyczajne zgodnie ze statutami prowincjalnymi 57
- ustala warunki dzierżawy majątku nieruchomego i wysokość czynszu 58,b
- poza Kapitułą ustala wysokość daniny składanej przez Prowincję na dzieła Zakonu, na misję i ubogie Prowincje 59,1
- mianuje Sekretarza Kapituły, który winien zostać zatwierdzony przez Kapitułę 95,1
- w czasie Kapituły załatwia sprawy zwyczajnej administracji, których nie można odłożyć 104,2
- przygotowuje wykaz spraw, które będą omawiane na Kapitułę i wysyła go uczestnikom Kapituły 108,2
- sprawdza mandaty uczestników Kapituły generalnej 109
- wydaje przepisy dotyczące urzędów i sekretariatów Kurii generalnej 153
- mianuje Gwardianów w klasztorach generalskich 181
- zatwierdza statuty partykularne Domu Spowiedników przy Bazylice Watykańskiej 188

RADA GENERALNA

- jako *organ doradczy* („Minister generalny za zgodą swej Rady”, w tym przypadku przełożony wyższy nie ma prawa głosu 157,2):
- pozwala na utworzenie delegatury generalnej 4,1
 - mianuje delegata generalnego 4,2
 - ustala limit wydatków zatwierdzanych przez delegata generalnego 4,3
 - pozwala na założenie Kustodii prowincjalnej 7
 - zatwierdza umowę w sprawie odstąpienia klasztoru innej Prowincji 18,1
 - wyraża zgodę na odstąpienie klasztoru pod bezpośrednią jurysdykcję Ministra generalnego 18,2
 - pozwala na zamianę rozporządzenia mieniem po profesji uroczystej lub mieniem nabytym po profesji uroczystej 21
 - wyraża zgodę na przyjęcie zapisów wieczystych 55,2
 - pozwala na alienację, zamianę, oddanie w dzierżawę majątku nieruchomego i na zaciąganie długu, jeżeli wartość sprzedaży itp. przewyższa dwie trzecie sumy ustalonej przez Stolicę Apostolską 58,a
 - przyjmuje misję od Ordynariusza miejsca i zakłada dom zakonny 64,1
 - pozwala Prowincji na przyjęcie misji 64,1
 - zatwierdza statut działalności Sekretarza generalnego ds. Animacji Misyjnej 66,3
 - mianuje delegata generalnego ds. Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego 80,1
 - mianuje delegata generalnego ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego 82
 - wyznacza inne miejsce na Kapitułę generalną po wysłuchaniu zdania Ministrów prowincjalnych i Kustoszy generalnych 106,2
 - wszystkim profesom solemnym przyznaje prawo do udziału w Kapitulie prowincjalnej lub kustodialnej 124,1
 - troszczy się o zarząd Kustodią generalną lub Prowincją niezdolną do samodzielnego życia 151
 - zarządza, dla ważnych powodów, nadzwyczajną wizytację Prowincji 165,2

RADA GENERALNA

- również jako *organ doradczy* („Minister generalny, po zasięgnięciu opinii swej Rady”, w tym wypadku przełożony wyższy nie ma prawa głosu 158,2):
- rozstrzyga po ojcowsku sprawę w wypadku odwołania się

- brata od rozporządzenia Ministra prowincjalnego do Ministra generalnego 152,2

RADA KUSTODIALNA

- jako *organ doradczy* („Kustosz generalny lub prowincjalny za zgodą swej Rady”, w tym wypadku przełożony wyższy nie ma prawa głosu 158,2):
- zatwierdza prośby o pomoc dla misji lub misjonarzy przedstawiane do Kurii generalnej 69
 - wnosi do Ministra generalnego prośbę, by wszyscy profesowie mogli uczestniczyć w Kapitulie Kustodii generalnej 124,1
 - postanawia o transfiliacji brata z własnej lub innej Prowincji do Kustodii 173,1; (zob. także **RADA PROWINCJALNA**)

RADA PREZYDIALNA

- ustanowienie 95,1
- skład i obowiązki 95,2; 96; 100; 102; 104
- członkowie na Kapitulie generalnej 110
- bada wnioski przedłożone Kapitulie generalnej 108,3
- powołuje biegłych do komisji centralnej 114

RADA PROWINCJALNA

- jako *kolegium* („Minister prowincjalny ze swoją Radą”, w tym wypadku przełożo-

- ny wyższy ma prawo głosu 158,2):
- otwiera dom filialny 14
 - rozstrzyga sytuację domu filialnego, w którym brak uczestnictwa w życiu braterskim 16
 - kieruje sprawami gospodarczymi zgodnie z decyzjami oraz wcześniej wspólnie rozważonymi i zatwierdzonymi planami, a także zgodnie z duchem franciszkańskim i radami ewangelicznymi 46
 - raz na kwartał omawia sprawozdanie Ekonomu z całej administracji 47,1
 - poleca Ekonomowi prowincjalnemu, zgodnie z postanowieniami statutów, by wszystkim klasztorom wysłał sprawozdanie o stanie materialnym Prowincji 47,1
 - przed rozpoczęciem remontu lub budowy rozpatruje plany, podejmuje decyzję wykonania i bada sprawozdanie złożone przez kierownika budowy 46,1–2
 - ustala czas dzierżawy majątku nieruchomego i wysokość rocznego czynszu 58,b
 - ustala wysokość daniny składanej przez klasztory na dzieła Prowincji i ubogie klasztory 59,2
 - poza Kapitułą prowincjalną omawia stan majątku nieru-

- chomego klasztorów, wydaje decyzję o jego alienacji albo o przeznaczeniu na dzieło klasztoru lub Prowincji 60
- zatwierdza umowę zawartą z siedzibą lub centralnym ośrodkiem Rycerstwa Niepokalanej 78,2, 78,4
 - mianuje Sekretarza Kapituły prowincjalnej, który później zostanie zatwierdzony przez samą Kapitułę prowincjalną 95,1
 - w czasie Kapituły załatwia sprawy zwyczajnej administracji, których nie można odłożyć na później 104,2
 - mianuje komisję do obliczania głosów w wyborze delegatów i Ministra prowincjalnego 125,3, b-1; 135,2; 143, c
 - ustala termin przysyłania głosów w wyborze Ministra prowincjalnego 125,3, c
 - postanawia o ogłoszeniu członkom Kapituły lub profesom solemnym sprawozdań na Kapitułę prowincjalną w stosownym terminie przed Kapitułą 129
 - poza Kapitułą mianuje przez balotację przewodniczących komisji 134
- RADA PROWINCJALNA**
jako *organ doradczy* („Minister prowincjalny *za zgodą* swej Rady”, w tym wypadku prze-
- łożony wyższy nie ma prawa głosu 158,2):
- poza Kapitułą prowincjalną wydaje pozwolenie na założenie klasztoru 12,1
 - zawiera umowę o odstąpienie klasztoru innej Prowincji 18,1
 - wydaje pozwolenie na odstąpienie klasztoru pod bezpośrednią jurysdykcję Ministra generalnego 18,2
 - pozwala na zmianę rozporządzenia majątkiem po profesji uroczystej lub majątkiem nabytym po profesji uroczystej 21
 - mianuje przedstawiciela prawnego Prowincji lub innej osoby prawnej 48
 - przyjmuje zapisy czasowe 55,2
 - zatwierdza prośby o pomoc na misje przedstawiane Kurii generalnej 69
 - składa wnioski w sprawie przyjęcia parafii i przedstawia go Ministrowi generalnemu 71,1
 - mianuje delegata prowincjalnego ds. Ekumenizmu i Dialogu Międzyreligijnego 80,2
 - mianuje delegata prowincjalnego ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego 83
 - składa Ministrowi generalnemu wnioski, by wszyscy bracia profesii solemni mogli uczestniczyć w Kapitulce prowincjalnej 124,1

- zatwierdza uchwały wydane przez Kapitułę kustodialną 137
 - ustala sposób wyboru i liczbę delegatów na Kapitułę prowincjalną 139
 - zarządza sposób wyboru delegatów na Kapitułę prowincjalną w klasztorach, w których jest mniej niż czterech wyborców 140,1–3; 146,5; 177,2
 - tworzy zespoły braci przebywających poza Prowincją do wyboru delegatów na Kapitułę prowincjalną 141; 146,6
 - wyznacza komisję obliczającą głosy wyborcze 143,c
 - omawia sprawę przeniesienia braci z innej Prowincji lub Kustodii 173,1
- RATIO INSTITUTIONIS, REGULAMIN FORMACJI**
– 23,2
- REGULAMIN CZYNNOŚCI KAPITULNYCH**
– 94; 96,1; 132,1; 135,2
- REGULAMIN KAPITUŁY KLASZTORNEJ**
– 37,1
- RYCERSTWO NIEPOKALANEJ**
– współdziałanie braci z apostołatem Rycerstwa Niepokalanej 77,1
- delegat w Prowincji i w Kustodii generalnej 77,2
 - umowy w sprawie siedziby domu Niepokalanej i braci 78,2, 3, 5
 - wyznaczenie braci do dzieł Rycerstwa Niepokalanej 78,4
 - dogłębne poznanie Rycerstwa Niepokalanej w seminariach 79
 - dom Niepokalanej winien działać zgodnie z przeznaczeniem 89
 - Asystent międzynarodowy składa sprawozdanie na Kapitulce generalnej 117,1, i
- SEKRETARIATY**
– w Kurii generalnej 153
– rządzą się własnymi przepisami wydanymi przez Radę generalną 154
- SEKRETARZ GENERALNY**
– jest wybierany przez głosowanie na kartkach 119,2
- SEKRETARZ GENERALNY DS. ANIMACJI MISYJNEJ ZAKONU**
– mianowanie i obowiązki 66,1–3
– uczestniczy w Kapitulce generalnej jako „słuchacz” 66,4
– sprawozdanie na Kapitułę generalną 117,1, e
- SEKRETARZ GENERALNY DS. FORMACJI**
– mianowanie i obowiązki 30, 1

- uczestniczy w Kapitulie generalnej jako „słuchacz” 30,2
- sprawozdanie na Kapitułę generalną 117,1, c

SEKRETARZ KAPITUŁY

- S. Kapituły generalnej i prowincjalnej 95,1
- S. Kapituły klasztornej 179

SEKRETARZ PROWINCJALNY

- wybór spośród nowo wybranych Asystentów 132,2
- urząd ten można łączyć z urzędem Wikariusza prowincjalnego 132,2

SEMINARIA

- Kapituła klasztorna w seminariach wyższych 23,1
- spotkania na wzór Kapituły 23,2
- domy formacyjne dla profesów czasowych niepowołanych do sakramentu święceń 26
- studia wymagane od diakona stałego, by mógł być dopuszczony do prezbiteratu 29

SŁUCHACZE NA KAPITUŁACH

- Delegat Ministra prowincjalnego na Kapitułę generalną 10,3
- Delegat Ministra prowincjalnego na Kapitułę prowincjalną 10,3

- Ekonom generalny 121
- Prokurator Zakonu 120
- Sekretarz generalny ds. animacji misyjnej 66,4
- Sekretarz generalny ds. formacji 30,2

SPOWIEDNICY WATYKAŃSCY

- prawo partykularne klasztoru spowiedników watykańskich 188

SPRAWIEDLIWOŚĆ, POKÓJ I OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

- mianowanie i obowiązki delegata generalnego 82; 84
- mianowanie i obowiązki delegata prowincjalnego 83; 84
- członkowie komisji ds. Sprawiedliwości, Pokoju i Ochrony Środowiska Naturalnego 85
- formacja braci odnośnie problemów sprawiedliwości, pokoju i ochrony środowiska naturalnego 86
- zarząd centralny powinien ukierunkować życie i misję Zakonu w perspektywie sprawiedliwości, pokoju i ochrony środowiska naturalnego 92,d

SPRAWOZDANIA

- Minister prowincjalny i Kustosz prowincjalny powinni przedstawić sprawozdanie

- o stanie Kustodii na Kapitulie prowincjalnej 6,1; 172
- na Kapitulie generalnej 117,1
- są wysyłane na czas do uczestników Kapituły 117,1
- które sprawozdania powinny być na Kapitulie generalnej odczytane w całości 117,3
- sprawozdania Asystentów generalnych poszczególnych Zespołów powinny być do dyspozycji uczestników Kapituły 117,4
- powinny obiektywnie przedstawiać stan faktyczny w Zakonie 118,1–2
- sprawozdanie na Kapitułę prowincjalną można podać do wiadomości 129; 130
- w sprawozdaniu na Kapitułę prowincjalną przełożeni niech wyrażą swoją ocenę o życiu i działalności braci oraz zaznaczą ewentualne braki duchowe i materialne 168,3

STATUTY

PROWINCJALNE

- ustalają normy sprawowania władzy w Kustodii prowincjalnej 9
- rozstrzygają o udziale profesów solemnych odbywających studia w Kapitulie klasztornej 23,1
- ustalają modlitwy za zmarłych rodziców i rodzeństwo brata 43,3
- określają sposób przesyłania klasztorom sprawozdania o stanie ekonomicznym Prowincji 47,1
- rozstrzygają o mianowaniu przedstawiciela prawnego Prowincji lub innej osoby prawnej 48
- wydają przepisy o bezpiecznym przechowywaniu dokumentów prawnych 53,1
- mogą postanowić o udziale wszystkich profesów solemnych w Kapitulie kustodialnej 124,2
- mogą postanowić o wyborze Ministra prowincjalnego w głosowaniu bezpośrednim osobistym lub listownym 125,1
- mogą postanowić, że głosowanie bezpośrednie listowne może się odbyć dwa lub trzy razy 125,3,B–2
- mogą zmienić sposób wyboru Kustosza prowincjalnego 135,1
- mogą przyznać Kustodii prowincjalnej prawo do odprawiania Kapituły 136
- mogą wprowadzić zmiany w systemie wyboru delegatów na Kapitułę prowincjalną 148
- mogą wydać przepisy dotyczące nieobecności Kustosza prowincjalnego i Gwardiana 162,2

ŚWIĘTY KONWENT**ASYSKI**

- każda Prowincja powinna mieć swego brata w Kustodii asyjskiej 11
- szczególna uwaga na kursy formacyjne odbywane w Asyżu 28

TRANSFILIAcja

- przepisy dotyczące transfiliacji 175,1
- transfiliacja braci w razie utworzenia nowej Prowincji lub Kustodii generalnej 173,2

TELEFON

- kiedy Przełożony wyższy może telefonicznie zapytać Asystentów o zdanie 158,3–4

UBEZPIECZENIE

- osób pracujących w naszych klasztorach 42

UMOWA

- o przyjęcie parafii 71
- o odstąpienie domu zakonnego innej Prowincji 18

WAKANS (Vacatio)

- urzędu Ministra generalnego i jego Wikariusza 150
- urzędu Ministra prowincjalnego i jego Wikariusza 161

WIKARIUSZ GENERALNY

- nieobecny w Rzymie z Ministrem generalnym 149,1

- przeszkodzony w sprawowaniu urzędu 149,2
- nie może pełnić innych urzędów 119,1
- wybrany na Kapitułę generalnej przez głosowanie na kartkach 119,1

WIKARIUSZ**PROWINCJALNY**

- wybór spośród nowo wybranych Asystentów 132,2
- urząd ten można łączyć z urzędem Sekretarza prowincjalnego 132,2
- po opróżnieniu urzędu Ministra prowincjalnego obejmuje władzę w Prowincji 126,3

WIZYTACJA**KANONICZNA**

- informacje, których Minister prowincjalny powinien udzielić wizytorowi podczas wizytacji 169
- praca wizytatora w czasie wizytacji 168
- przedmiot wizytacji 166,2–3
- sposób postępowania braci podczas wizytacji kanonicznej 167
- sposób postępowania wizytatora podczas wizytacji kanonicznej 165,1; 166,2
- wizytacja kanoniczna nadzwyczajna Ministra generalnego 165,2

WSPÓLNOTA

- warunki życia wspólnotowego 32
- jest animowana przez Gwardiana 33
- każdy brat ma prawo do życia we wspólnocie 34

WSPÓLDZIAŁANIE**(WSPÓLPRACA)**

- współpraca na terenach misyjnych z biskupami i innymi instytucjami 64,2
- współpraca Sekretarza generalnego ds. animacji misyjnej 66,2
- formacja do współpracy z innymi rodzinami franciszkańskimi i z Franciszkańskim Zakonem Świeckich 74
- zarząd centralny powinien ułatwiać współpracę pomiędzy jurysdykcjami 92,c
- płaszczyzny współpracy pomiędzy jurysdykcjami Zakonu 174

WYBORY

- delegatów na Kapitułę generalną 107
- delegatów na Kapitułę prowincjalną 126,1–2; 138–148

WYNAGRODZENIE

- wypłacanie pracującym w naszych klasztorach 42

WYNAJEM

(zob. ALIENACJA)

ZAKON BRACI**MNIEJSZYCH KONWENTUALNYCH (OFMConv.)**

- różne nazwy 1

ZAMIANA (zob. ALIENACJA)**ZALOŻENIE**

- Prowincji 2; 5
- Kustodii prowincjalnej 7; 9
- klasztoru lub domu zakonnego 12; 13

ZAPISY

- czasowe i wieczyste 55,2

ZARZĄD ZAKONU

- wypracowuje program działania Zakonu 91
- obowiązki zarządu odnośnie animacji Zakonu 92

ZARZĄDZANIE**MAJĄTKIEM**

- planowanie 46
- daniny klasztorów 59,2
- daniny Prowincji na dzieła Zakonu, misje i ubogie Prowincje 59,1
- księgi administracyjne 54
- majątek zniesionej Prowincji 53,2
- normy co do umieszczania i inwestowania pieniędzy 49
- po wygaśnięciu osoby prawnej majątek przechodzi na osobę nadrzędną 53,2

- pomoc na misje 67
 - sporządzanie inwentarzy 51
 - sprawozdanie Ekonomy generalnego na Kapitule generalnej i na posiedzeniu Rady generalnej 47,2
 - sprawozdanie Ekonomy prowincjalnego składane na Kapitule, na posiedzeniu Rady i przesyłane klasztorom 47,1
 - troska urzędników o majątek 50
 - wyznaczenie przedstawiciela prawnego 48
- ZATWIERDZENIE**
- wyboru Ministra prowincjalnego 125,3
 - wyboru Kustosza generalnego 164
- ZESPOŁY MINISTRÓW PROWINCJALNYCH**
- wybierają narodowego Asystenta duchowego dla Franciszkańskiego Zakonu Świeckich 76,2
- ZESPOŁY REGIONALNE**
- uznane przez Kapitułę generalną 111,1
 - przewodniczący 111,4
 - członkowie 111,2
 - udział w posiedzeniu innego zespołu 111,3
 - przedstawiają kandydata na Asystenta generalnego 119,2
- ZGODA, RADA**
- kiedy Przełożony wyższy winien mieć zgodę lub wysłuchać zdania swej Rady 158,2

Spis treści

<i>List promulgacyjny</i>	5
Rozdział I	
NAZWA I USTRÓJ ZAKONU	9
Rozdział II	
FORMACJA BRACI	15
Rozdział III	
ŻYCIE MODLITWY	19
Rozdział IV	
ŻYCIE RODZINNE BRACI	21
Tytuł I – Życie braterskie we wspólnocie	21
Tytuł II – Kapituła klasztorna	22
Tytuł III – Praktyki życia wspólnego	23
Tytuł IV – Zarządzanie majątkiem	25
Rozdział V	
ŻYCIE APOSTOLSKIE BRACI	31
Tytuł I – Działalność misyjna Zakonu	31
Tytuł II – Apostolstwo parafialne	34
Tytuł III – Franciszkański Zakon Świeckich	35
Tytuł IV – Apostolstwo maryjne	37
Tytuł V – Działalność ekumeniczna i dialog międzyreligijny	38
Tytuł VI – Sprawiedliwość, pokój i ochrona środowiska naturalnego	39
Tytuł VII – Dzieła specjalne	40

Rozdział VI

ZARZĄD ZAKONU	43
Tytuł I – Program działania Zakonu	43
Tytuł II – Kapituły	44
Art. 1 – Przepisy ogólne	44
Art. 2 – Kapituła generalna	47
Art. 3 – Kapituła prowincjalna	53
Art. 4 – Wybory delegatów na Kapitułę prowincjalną	59
Tytuł III – Minister generalny i jego rada	64
Tytuł IV – Urzędy Kurii generalnej	65
Tytuł V – Posiedzenia rady	66
Tytuł VI – Minister prowincjalny i jego rada	67
Tytuł VII – Minister prowincjalny i gwardiani	68
Tytuł VIII – Kustosz generalny i jego rada	68
Tytuł IX – Wizytacja kanoniczna	68
Tytuł X – Braterska współpraca między prowincjami ...	70
Tytuł XI – Gwardian i kapituła klasztorna	71
Tytuł XII – Zarząd klasztorów podległych bezpośrednio ministrowi generalnemu	73
 Zestawienie synoptyczne statutów generalnych	75
 Skorowidz rzeczowy	83